

ABONAMENTUL

Pe un an . . . . . 24 Cor.
 Pe jumătate an . . . . . 12 "
 Pe 1 lună . . . . . 2 "
 Nrul de Duminică pe un an 4 Cor.
 Pentru România și America 10 Cor.
 —
 Pentru România și străinătate nrul de
 zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
 Deák Ferenc-utca nr. 20.

—
 INSERTIUNILE se primesc la adm-
 nistrație.

Manuscripte nu se înapoiază.

—
 Telefon pentru oraș și comitat 502

Pentru susținerea școalelor.

De dr. Dionisie Stoica.

Politica națională maghiară voiește să-i asigure propășirea și existența acestui stat (așa se spune cel puțin) prin închegarea, prin consolidarea tuturor cetățenilor sub drapelul limbei și culturai maghiare.

Că e nefirească această tendință o știu bine matadorii acestui sistem politic. Și deci singuri sunt convinși de falșitatea și sterilitatea procedurii lor.

Dar și scurtul trecut constituțional al țării noastre servește de cea mai eclatantă dovadă, că nu asimilarea nefirească și nu tendințele nesincere de maghiarizare vor pune temelia trainică a statului ungar, ci dimpotrivă o acțiune în direcțiune aceasta mai mult o va zguduî.

Dacă politica țării ar fi sinceră și dacă bărbații de stat maghiari ar purta într-adevăr interes față de toți cetățenii, fără nici o considerație de alt ordin, s'ar afla fără zăbavă forma și mijlocul, care să asigure ordinea publică, armonia dintre elementele eterogene ca rassă, propășirea economică și culturală a statului și astfel: *existența temeinică a Ungariei.*

Cel mai potrivit mijloc pentru ajungerea acestui ultim scop, care trebuie să fie idealul fiecărui stat, la noi ar fi: *asigurarea dezvoltării culturai naționale pentru fiecare popor din țară și introducerea celui mai larg democratism pentru toți cetățenii de-o potrivă.*

Statul ar trebui să susțină toate școalele și în același timp el ar trebui să asigure dezvoltarea culturai naționale și confesionale pentru fiecare naționalitate și confesiune.

Făcut acest lucru și pe urmă introduse legi în senz democratic, cari să ușureze poporul sărac de prea multele greutăți cetățenești, cari îl apasă, Ungaria s'ar pune pe adevăratele baze și nu s'ar mai ivi prilej de a se vorbi de nemulțumiri și de gravitațiuni centrifugale.

Dar câtă depărtare, Doamne, dela actuala situație și dela actualul sistem politic până la adevăratele garanții ale unei propășiri sigure și ale unei bunăstări morale și materiale pentru toate vremurile!?

În loc de nizuințe, democratice ne împiedecăm la tot pasul de interesele claselor cu privilegiu medieval și în loc de asigurarea din partea statului a dezvoltării noastre culturale naționale (oare cum ar înghiți guvernul coaliționist pilula aceasta?) ni-se aduce plocon legea lui Apponyi.

Dar această lege, departe de a ne înstrăina de dragostea obiceiurilor noastre strămoșești, de iubirea față de limba și neamul nostru — ne va oferi prilejuri și motive de a ne însufleți și mai mult de întreg avutul, hărăzit dela scumpii noștri înainte mergători.

Nu pot să-și dea oare seama conducătorii politiceii acestei nefericite țări, că simțul național atât de dezvoltat la neamul nostru, precum și la celelalte naționalități,

nu se poate distruge cu nici un mijloc? Și n'au atâta experiență de psihologie socială, că vătămarea, atacul și toate represaliile codificate pentru înăbușirea acestui puternic și sublim sentiment, sunt atâtea mijloace excelente tocmai pentru potențarea lui!?

Dar ei merg orbiș înainte.

Dumnezeul popoarelor însă știe să împartă dreptatea și știe să răsplătească atât binele cât și răul în atâtea forme și feluri, că nici nu le putem înțelege pe toate.

În aceste momente de grea încercare pentru noi, nu nu este permis, să așteptăm dreptatea direct dela Dumnezeu, ci să ne facem și mai vrednici de ea prin măsurile ce le vom lua, ca să ne ușurăm situația și pentru moment.

Suntem convinși, că legea lui Apponyi ne va face stricăciuni morale și materiale, dar numai de scurtă durată. Ne va procura șicane administrative și ne va opăci propășirea culturală. Situația aceasta însă n'ar putea dura mult, căci reacțiunea va trebui să se ivească și ea.

Față cu această lege însă am putea să obținem un triumf epocal, dacă s'ar prepara posibilitatea, să rămănem cu totul neatinși de ea.

A declina dela noi susținerea pe mai departe a școalelor confesionale — deși și acesta ar fi un răspuns demn — ar fi o măsură prea radicală și împreună și pentru noi cu multe dificultăți. Căci între altele ar trebui să suplinim acasă ceea ce s'ar neglija în școale.

Dar în același timp sub nici un cuvânt nu ne este permis a ne lăsa atinși de legea cea meschină.

Cum vom putea însă să ne apărăm de urmările supărătoare ale ei!?

Foarte ușor. Dacă s'ar dovedi bunăvoință, însuflețire și simț de jertfă din partea întregii suflări românești, atunci am trece preste acest neajuns.

Imposibilitatea materială a înființării unei bănci generale a școalelor române confesionale este exclusă. Și o astfel de bancă ne-ar putea mântui cu desăvârșire de ingerința legii lui Apponyi, căci totul se învârte în jurul dotațiunei învățătorimei. Și atunci Apponyi ar stă în fața celui mai desăvârșit fiasco al șovinismului șchiat.

Avem mai mult de 100 bănci românești, cari toate votează sume pentru scopuri culturale. Votând acestea tot capitalul merit scopurilor culturale pentru banca școalelor, apoi abzicând în favorul acesteia de dividende toți acționarii băncilor noastre pe timp de 3 ani, s'ar pune o puternică bază acestei bănci. Afară de aceea avem fonduri școlare și avem bărbați cu dragoste de neam, cari n'ar întârziă să facă fundațiuni pentru școale. Și toate acestea s'ar administra din partea băncii școalelor, care ar întregi salariile tuturor învățătorilor confesionali români în parohiile, cari n'ar putea să-i doteze conform dispoziției legii celei noi.

În cursul celor 3 ani, în cari nu obligă legea, banca din chestie ar putea fi deja pusă pe bazele necesare, ca să poată funcționa.

La sinodul aradan s'a sulevat chestia întregirii salarelor învățătoarești conform dispozițiilor legii celei noi și dl avocat din Timișoara Emanuil Ungureanu a făcut propunerea, ca să se întreprindă înființarea unui fond bisericesc în fiecare protopopiat pentru a se plăti întregirea de salare.

Dar, dupăcum a observat dl dr. Nicolau Oncu, poporul nostru aduce jertfe imense pentru școale și nu mai poate să presteze și alte sute de mii, ce se vor cere anual conform legii celei nouă.

Nu poporul sărac să contribuie și cu mai mult la susținerea școalelor, ci clasa noastră bogată, ceice pot.

Iar suplinirea lipsurilor dela toate școalele noastre confesionale, atât greco-orientale, cât și greco-catolice, numai o mare bancă, românească un fel de *Casă a școalelor*, ca în România, înființată anume spre acest scop, ar putea-o face.

Cum am zis, posibilitatea materială este asigurată spre acest scop. Ar trebui acum delăturate numai imposibilitățile morale.

3/16 Maiu în Viena. *Ca în toți anii, așa și de astădată românii din Viena s'au întrunit și au serbat cu mare însuflețire și adâncă pietate ziua de 3/16 Maiu.*

Cu acest prilej am primit următoarea telegramă:

»Viena, 3/16 Maiu. Vigurosului organ ce cu atâta demnitate poartă steagul luptelor naționale trimitem salaturile și admirațiunea noastră.

»Românii de pretutindenii, adunați într-o sărbătoare zilei mărețe de 3/16 Maiu. Colonia și tinerimea română din Viena.

Mulțumim cu iubire entuziaștilor frați pentru bunele lor cuvinte și-i asigurăm de întreg devotamentul nostru pentru cauza națională, în interesul căreia colonia română vieneză dezvoltă o atât de înălțătoare activitate.

Viencia »contelui negru. Contele Andrassy, se știe, a luat cârma afacerilor interne îndatorându-se el cel dintâi să introducă sufragiul universal. Cu toate acestea, în campania ce se poartă pentruca la Viena să se acorde așa zisele *garanții constituționale*, contele își dă silință mare pentru a obține prelungirea legii privitoare la judecătoria curială în afaceri electorale.

Se menține însă știrea, că M. Sa n'a crezut necesar a se cuprinde în garanțiile constituționale și această lege, deoarece, așa i-s'a spus contelui Andrassy, legea asta are să fie înlocuită cu alta: *sufragiul universal*, a cărui rezolvare guvernul actual a luat angajament că va avea loc cât mai iute.

Impotriva alcoolismului. Congregația dela Cluj a luat deciziunea să lupte împotriva alcoolismului. A însărcinat dar consiliul municipal să facă un regulament, care să stăvilească în oraș răspândirea alcoolismului. Dupăcum scrie »E. H.«, acest regula-

ment s'a și făcut. El cuprinde dispoziția ca de Sâmbătă seară până Luni dimineața să fie închise toate localurile, în cari se vinde beutură spirtuoasă.

Să vedem însă: oare influența cărcimărilor și cafegiilor nu va fi mai mare decât trecerea celor cari urmăresc binele general?

Sinodul aradan, la tot cazul, a fost just în nota generală și s'a condus de interese superioare ale națiunii și statului când a decis să lupte contra alcoolismului.

Criza croată. Guvernul ungar a continuat ieri pertractările cu membrii guvernului croat în palatul camerei. Mai întâiu Wekerle a chemat pe banul Pejacevich, care se află în culuoare și s'au sfătuit împreună cu Kossuth timp de vr'un sfert de ceas. Pe urmă au chemat și pe ministrul Josipovich, pe ajutorul de ban Nicolich și pe președintele coaliției croate, Medacovich. Consultarea aceasta a ținut aproape o oră și jumătate. În timpul acesta deputații croați, cari și astăzi s'au prezentat în număr complet, așteptau pe culuoare împreună cu ziariștii rezultatul consultării. Mai mulți deputați croați au protestat în contra învinuirii, că ei ar purta luptă personală și că ar pretinde depărtarea din post a ministrului Josipovich. Consultarea n'a avut nici un rezultat pozitiv. Ea s'a amânat pe azi.

Lueger despre alegeri. Referitor la rezultatul alegerilor pentru socialiștii creștini, Lueger s'a exprimat, că așteptările partidului, în fruntea căruia stă, s'au împlinit, ba în mare parte au și fost întrecute aceste așteptări, cu atât mai mult că și la balotagii vor mai reuși câțiva socialiști creștini. Mai departe a declarat Lueger, că n'a fost pregătit, ca partidele burgheze să dispară. În forța și capacitatea lor de rezistență s'a încrezut mai mult. Infrângerea partidelor germane nu atinge partidul socialist, pentru că acesta e partid mixt. Cu privire la întrebarea, dacă va intra în cabinet vr'un membru al partidului socialist creștin, Lueger a răspuns, că atâta timp cât va fi ascultat cuvântul său, va pretinde, ca partidul să rămână independent. Indată ce un șef al lui va fi în guvern, partidul își va pierde independența.

Consiliul ministerial. Ieri la orele 4 p. m. a avut loc consiliul ministerial, la care a luat parte și ministrul à latere contele Zichy. Consiliul a durat mai multe ore și guvernul a pertractat între altele programul serbărilor jubileului de încoronare și chestia garanțiilor constituționale. După ședința ministrului au luat parte la prânzul dat din partea ministrului președinte.

Transacțiunea. Pertractările cu privire la transacțiunea vamală se vor continua din cauza alegerilor de deputați în Austria numai în luna lui Iunie.

Vizita lui Aehrenthal la Berlin va fi înapoiată din partea lui Bülow în cursul verei acesteia. Locul și datul acestei vizite nu este încă stabilit.

Baronul Aehrenthal, după cum e informat ziarul »Politische Korrespondenz«, a trimis ministrului Tittoni o telegramă de felicitare din incidentul vorbirei lui de alaltăieri în cameră, exprimându-și mulțumirea, că vederile lor cu privire la politica externă sunt perfect aceleași.

Chestia de imunitate a dlui dr. Stefan Petrovici. Deputatul naționalist român dr. Stef. Petrovici, care se află de prezent în temnița de stat din Seghedin, a anunțat dietei că i-au violat dreptul de imunitate prin aceea, că au făcut arătare la camera advocațială din Timișoara despre procesul său de presă și pedepsirea sa la 6 luni închisoare de stat. Comisiunea de imunitate a desbătut Marți afacerea și a enunțat că dreptul de imunitate al deputatului dr. Stefan Petrovici nu e violat.

Alegerile din Austria. Cele 233 cercuri germane se împart în următorul mod:

Socialdemocrați	47
Socialiști creștini	70
Clericali vechi	31
Liberali	75
Fără partid	10

Din România.

Ministerul instrucțiunii publice a trimis revizorilor școlari o circulară al cărui cuprins sunt obligați să-l aducă la cunoștința membrilor corpului didactic primar. Prin această dispozi-

țiune se oprește recitarea de către elevi a anecdotelor populare, prin care se ridiculizează preoții, militarii și diferitele neamuri cu care românii sunt în conviețuire. De asemenea sunt oprite și satirele populare, cari ridiculizează neamurile străine.

Aceste se pot studia cu folos de către folkloriști și nu trebuiesc puse în gura copiilor, cum se obișnuiește adesea la examene sau la serbări școlare. Sunt alte poezii ale graiului românesc, de o nespusă frumusețe, cari ar înălța sufletele și cari ar fi mai nimerite în asemenea ocaziuni.

O demisiune. Dl profesor N. Apostoju din Roman, a demisionat din partidul conservator, înscriindu-se în partidul liberal.

D-sa și-a motivat astfel demisiunea:

»De când a căzut dela putere guvernul conservator, situația se prezintă astfel: deoparte guvernul liberal venit la putere cu anumită misiune care va rămâne istorică, misiunea de a aduce la îndeplinire anumite reforme, absolut necesare pentru îmbunătățirea stării economice a poporului dela țeară; de altă parte partidul conservator al marilor agrarieni sub conducerea dlui P. P. Carp, care nici nu vrea să audă măcar de concesiuni pentru țărani. În fața acestei situații, oare eu, fiu de țăran, care nu mă rușinez de originea mea, mai puteam sta alături cu marii agrarieni, în contra poporului din care mă trag și din a cărui muncă trăiesc?»

Și dacă stăteam n'aș fi comis oare o adevărată trădare față cu ai mei din mijlocul cărora m'am ridicat?

Mărturisesc că m'am despărțit cu regret de foștii mei prietini politici, junimiștii, cu cari am trăit în cea mai perfectă armonie timp de șapte ani, recunosc că alta ar fi fost situația mea din punct de vedere practic în partidul conservator, dar glasul conștiinței a fost mai puternic. El m'a silit să merg acolo unde datoria îmi impune ca să fiu în împrejurările actuale.

Italienii și România. Se telegrafiază din Roma, că la Camera deputaților, cu ocazia discuției bugetului ministerului de externe, fostul ministru Alfredo Baccelli a pronunțat un mare discurs care dela început până la sfârșit e un imn pentru România.

Discursul a fost primit cu cele mai vii aprobări.

Iacă un rezumat al acestui discurs:

Dânsul a început prin a zice că acum, după ce România a biruit cu fericire o mare criză, e mo-

FOIȚA ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

LEONTINA.

Șchiță de Sandu Arginteanu.

N'avea avere, dar ea însăș reprezintă o avere destul de mare.

Eră stăpână pe doi ochi mari albaștri, cari tradau mult foc și bunătate în acelaș timp. Figura îi eră atât de distinsă și de caldă, încât pe stradă nu putea trece neobservată. Toate acestea, împodobind un corp înalt și svelt, îi dădeau Leontinei o înfățișare elegantă și impunătoare.

Dar nu eră înzestrată numai cu aceste frumuseți exterioare. Curățenia și bunătatea sufletului îi eră tot atât de pronunțată ca și drăgălășia figurii.

Și pe lângă acestea se pricepea, minune mare, la gospodărie.

S'a îndrăgostit de un funcționar de stat, bărbat înalt și frumos, și s'a măritat după el la vârsta de șaptesprezece ani. N'avea leafă mare, dar Leontina se ncredea în chiverniseala ei și eră sigură că nu vor duce nevoie de nimic.

Numai cât bărbatul Leontinei nu eră făcut din acelaș lut, din care eră făcută ea. El eră înzestrat numai cu exterior atrăgător. Sufletul îi eră mic, iar patimile mari.

Eră cartofor și alcoolic. Cu aceste două păcate ale lui, Leontina nu s'a putut lupta. Sufletul ei candid a fost pângărit de un vițios și corupt.

Nu cheltuia numai leafa, ci și paralele puse la o parte de Leontina. Nu se linișteă până nu i-le dădea. De multe ori se folosiă de forță. Leontina rămânea acasă plângând, iar el alerga să continue jocul de cărți, întrerupt pe câtva timp.

Nobleța sufletească eră noțiune străină pentru acest individ. Leontina eră lăsată de multe ori, să flămânziască, iar odată a bătut-o, pentru că dăduse unei mătuși scăpătate o începătură de pâne, făcută de ea.

Din căsnicia, pe care și-o închipuia Leontina atât de frumoasă nu s'a ales nimic. După cinci ani de suferințe a fost nevoită să-l lase pe omul acesta, care devenia tot mai imposibil.

Mult timp n'a voit să dea față cu el, deși el se folosiă de toate mijloacele s'o înduplece. Ii trimitea scrisori umilite, în cari își cerea iertare în modul cel mai seducător.

Leontina însă știa, că năravul din fire nu mai are leuire. Odată însă, la o mătușe, fără de veste a fost încuiată într'o odaie cu el. I-a căzut în genunchi și a rugat-o ca pe Dumnezeu, să-l ierte, i-a sărutat picioarele și i-a promis, că nu-i va mai pricinui nici cea mai mică supărare, numai să se întoarcă acasă.

Leontina, după trei ore de rugăciuni, s'a lăsat înmuiată. S'a decis, să-și pună bărbatul la probă. Această probă însă n'a ținut nici două luni.

Leontina s'a întors la părinți.

N'o răbdă însă inima, să stea acasă pe capul lor. Intr'o zi s'a hotărât, să-și caute ocupație în vr'o prăvălie.

Unde se prezintă însă nu voiau s'o creadă. Era prea distinsă, ca înfățișare, încât să admită ceice o vedeau, că ar fi deprinsă cu lucrul.

Cu multă greutate a găsit loc. A fost angajată, să conducă o prăvălie de manufacturi.

O parte din salar o dădea părinților, iar alta o depunea la bancă.

După un an s'a cunoscut cu un funcționar dela căile ferate. Acesta o adoră. Leontina a reagent. Căsătoria însă nu voia s'o facă adoratorul, înainte de avansamentul, pe care îl așteptă în fiecare lună.

Au trecut patru ani de așteptare și avansamentul nu mai urmă. În timpul acesta Leontinei i-au murit părinții. Ea n'a voit, să mai aștepte. S'a hotărât să plece în America, sigură, că acolo în scurtă vreme își va asigura viitorul.

Adoratorul său a rugat-o mult, să mai aștepte cel puțin un an, căci în răstimpul acesta va fi avansat de sigur. Leontina însă n'a mai voit, să-l țină de vorbă, căci își zicea: dacă m'ar iubi și dacă ar vrea să-i fiu soție, salarul, care îl are acum, ne-ar fi suficient.

Pe Leontina o mai despart opt zile de drumul peste ocean.

mentul potrivit ca să se ridice în parlamentul italian o voce de simpatie pentru acea regiune amică, ce ne-a oferit un admirabil exemplu de patriotism.

Italia care face o politică desinteresată în Balcani, trebuie să strângă din ce în ce mai mult legăturile de amicitie cu România, sora latină dela Dunăre.

»România prin armata sa, prin starea sa financiară, prin cultura intelectuală, prin fertilele ei câmpii și chiar și prin industria și comerțul său înaintează spre un viitor luminos.

Spiritul patriotic al românilor a fost în totdeauna înalt și amicitia lor pentru noi s'a arătat mereu caldă. România e opera originii sale latine. Chiar și recentul tratat de comerț e o dovadă despre bunele sale intențiuni către noi.

În congresul dela Berlin ar fi trebuit să ne aflăm în prima linie în favoarea românilor.

În momentele de față ar fi o mare satisfacție pentru noi dacă guvernul italian ar putea să contribuie la restabilirea bunelor raporturi între România și Grecia.

Raporturi comerciale mai frecvente, răspândirea studiului limbilor italiană și română, contacte spirituale mai intime, toate acestea la un loc ar trebui să coopereze la întărirea tot mai strânsă a legăturilor de reciprocă amicitie între România și Italia. (Vii aprobări).

E frumos ca după lupte eroice de atâtea secole să vedem reînflorind, pe marile virtuți ale suveranilor și ale poporului, această ramură viguroasă a marelui vițel latin.

Românii simt că și între noi e înaltă și puternică palpația solidarității de rasă.

Aplauze și aprobări au acoperit ultimele cuvinte ale oratorului.

Chiar și ministri au aplaudat.

Foarte mulți deputați, s'au dus și au felicitat pe Baccelli.

A vorbit și Santini trimițând României o călduroasă salutare.

Manifestațiunea filo-română a produs cea mai vie și excelentă impresiune în publicul italian.

Ministrul de externe Tittoni, răspunzând la discursurile lui Baccelli și Santini, a reevocat originea comună a Italiei și României și și-a exprimat simpatia pentru români.

Părintele popoarelor Sale...

— Fantazie. —

Dedicație d-lui V. Goldiș, deputat dietal.

»Trăiască Impăratul!« răsună din cel din urmă cămin, din întinsul împărăției Austriei, — căci cuvântul său trup s'a făcut, și oligarhia de veacuri s'a prăbușit sub suflarea vântului vremii...

Primăvara altei lumi, unei lumi noi a răsărit; domnia puterii sufletului și a muncii se înalță peste ruinele ce s'au sprijinit pe privilegiu și legiuiri, ticluite în vremuri triste, de încetușare a ideilor de libertate, egalitate și frățietate, — rămase porecle...

Într'o frăție se vor reuni de acum toate neamurile Austriei, ducând înainte puterea biruitoarelor idei; și în toate părțile lumii străbăteau strigătul austriac »Trăiască Impăratul!«, »Părintele popoarelor Sale«, căci el a împlinit Cuvântul, cuvântul chemării vremii noastre, — zguduind temeliiile șubrede, ale strălucitoarelor palate clădite pe nisip, de... »energioșii« lui Nietzsche...

Nu se cutremură oare și văi și munți întinși?...

»Auzi valea cum răsună!«

Înainte plecase o sfioasă solie și spre... Kiev, — ar zice strălucitul Petöffy (în János Vitéz.)

Iar pe când răsună peste Leitha »Trăiască Impăratul!«, oare nu ne sgudue și nouă inima și sufletul o tradiție și pioasă aducere aminte, mai trainică decât »evoluția constituțională« din acele țări, în cari și unde în deșert răsună Cuvântul?...

Dreptatea-i graiul vremii ce răsare; munca e brazda ei hrănitore; — în praf și pulbere se vor prefăce, — în ceasul ce vine, ce aduce »Craiu nou«, pornit pe cerimea lumii noi, — față cu împotrivorii legilor firii...

În zările îndepărtate... nu îndepărtate!... răsare... răsare... s'apropie... și vine... vine... vine, vine, vine:

Soarele dreptății, alinaător al suferințelor de veacuri!
Felix Austria!

Te nuntești cu viitorul!

Întâiu între sorii vremii ce vine, sorii ce se apropie, Felix Austria! Tu, ai luat primatul! Ai luat înainte altor țări și neamuri, lumina păcii...

»Pace vouă!«

Aceste vorbe sfinte sunt în graiul Mântuitorului lumii.

Și pace caută, pace a adus Impăratul Austriei!...

— Dați Cesarului ce este al Cesarului și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu!

Surprinși au fost Apostolii, la apariția, — în loc pustiu, în mijlocul lor, — Mântuitorului crucificat...

— Pace vouă!

Ranele deschise însă n'au împiedecat urcarea la mărirea eternă a celui Prea-Curat...

Mărit Domnitor al țării noastre!

Ranele vieții Strălucimei tale și ale țărilor Tale, »Popoarelor Tale«, Prea Înălțat »Părinte«, se vor închide; și înseninat, ca sufletul tău, vei auzi răsunând din piepturile noastre, a întregii țări ungurești și neamurilor ei:

Trăiască Regele!

S'apropie »împlinirea vremii!«

3/16 Maiu 1907.

S. Secula.

Importanța ziaristicii în societatea modernă.

Între hârțile postume ale publicistului J. J. David s'a găsit un manuscris intitulat: »Ziarul« în care dânsul a expus istoricul presei, cum s'a făcut minunea aceasta cotidiană, de unde și cum își procură informațiunile, cum se lucrează și se revăd articole și se condensează în coloane, ce cunoștințe au redactorii că pot de îndată să comenteze toate evenimentele zilei de pe cele cinci continente ale globului, pentru ce presa a ajuns o putere, a patra la număr, în stat, cum se administrează, ce fel de bărbați sunt redactorii că pot să judece evenimentele și pe zeii din cer și de pe pământ.

Manuscrisul, acum tipărit, introduce pe cetitor în culisele ziaristicii, ne arată prezintele și viitorul jurnalisticii. Cartea »Ziarul« e de recomandat mai ales redactorilor și inamicilor ziaristicii între cari figurează tocmai aceia, cari s'au ridicat prin presă și au nevoie mai mult decât ori cine altul de trompeta răsunătoare și preamăritoare a ei.

Între aceștia, s'au remarcat în timpul din urmă, adevăratul trecut, împăratul Wilhelm II și cancelarul său. Primul s'a plâns că ziaristii nu trec nici un examen. Dar ce știința e gazetăria și cine să examineze pe ziaristii?

Când vorbim de ziaristii nu ne gândim la repetenții de prin licee, cari în lipsă de altă carieră își iau »cariera de gazetari«, cum zic ei. Dar vorbim de gazetarii rutinați, de gazetarii

A împărțit la rudeni ce i-a mai rămas, și a dispus prin testament asupra depunerilor neridicate dela bancă.

În ultimul moment însă primește dela un alt adorator o scrisoare printr'o mătușe a ei.

Acesta era profesor. Întâia oară îl refuzase, pentru că așteptă avansarea funcționarului dela căile ferate.

Și nici acum nu și-ar fi dat învoirea, dacă mătușe-sa nu s'ar fi folosit de toate apucăturile, s'o înduplece.

Deja la doi ani după cununie s'au ivit urmările boalei de piept a lui Oscar. Și Leontina a fost condamnată să se vestească lângă un bărbat slăbit cu desăvârșire trupește și cât se poate de ursuz, închis, mizantrop chiar.

Se împliniseră treisprezece ani de suferințe. Leontina, care eră numai temperament și care numai cu ajutorul firei sale deschise și sufletului său bogat se susținuse față cu miseriile morale ale vieții, la care era condamnată — începuse să-și piardă echilibrul. O cuprindeau fiorii desna-dejdei când trebuia să constate, că afară de părinți, nime din rudeni și din cunoștințe nu i-a dovedit o simpatie sinceră, o afecțiune desinteresată, o iubire sufletească.

Iubirea cea mare din sufletul ei nu aflase până acum individ, asupra cui să se reverse. Și simția

o atât de puternică necesitate de a iubi și a fi iubită — nu trupește, căci de această iubire se desobișnuise de mult.

Rudeniile se interesau de ea numai pentru că aveau să moștenească. Boala lui Oscar, care costă tot mai mult în fiecare zi, a slăbit însă în raport indirect dragostea rudeniilor. Iar Oscar, pe care Leontina îl îngrijiă cu toată prevenirea, se făcea tot mai nesuferit. Bucurie nu-și află această nemângăiată femeie, decât numai în florile dela geam, pe cari le îngrijiă cum își îngrijește mama copiii. Dar Oscar și pe acestea le ură.

Spesele cele multe, împreunate cu boala fără leac a lui Oscar, i-au silit, să închirieze o odaie.

Mult timp însă a stat odaia goală, pentru că Leontina se teme, să primească om necunoscut în locuința lor. În luna a șaptea s'a prezentat un tânăr universitar, care i-a inspirat Leontinei nu numai încredere, dar și simpatie.

Lisandru luă și masa la Leontina, căreia i-a câștigat toată încrederea și a avut astfel prilej să fie introdus în scurtă vreme în secretele căsniciei ei.

Într'un an Leontina a fost atât de captivată de sufletul și toată ființa lui Lisandru, încât îl iubiă ca pe propriul ei copil.

Leontina eră fericită. Aflase în sfârșit o ființă, care s'o înțelegea, care să simpatizeze cu ea, s'o iubească chiar în cel mai altruistic mod. Găsisese

o ființă, asupra căreia să-și reverse toată iubirea ei curată, încetușată în cursul atâtor ani.

Și nu se teme să mărturisască în fața rudeniilor sale această iubire a ei. Din contră le spune, că nu mai simte acum nici o durere sufletească, căci i-a trimis Dumnezeu pe cineva, care s'o înțelege și care să-i deschidă sufletul și inima.

Această afecțiune a Leontinei nu eră privită cu ochi buni din partea rudeniilor ei, cari dădeau altă explicație lucrului. Ea însă nu s'a sfiiț să le spună:

— Până acuma nu mi-ați priceput durerea și n'ați avut cuvânt de mângăiere pentru mine. Acum însă vă luați dreptul de a mă bănuși și de a-mi turbura seninătatea sufletească. Puteți însă să mă bănușiți, puteți presupune despre mine orice. De aci înainte sentimentele nu-mi vor mai fi încetușate de convenționalismul fals. Pentru copilul acesta, care mă iubește ca pe mama lui, pe care a pierdut-o, sunt capabilă de orice jertfă. Bănușiala voastră nu mă jenează. Sufletul îmi e liniștit, conștiința împăcată. Voi nu vreți să credeți, că există dragoste neinteresată. Eu însă m'am convins și fericirea asta nu o schimb cu nimic în lume. De azi înainte știu, că viața mea are scop. Am pentru ce și am pentru cine trăi.

titrați și de mult timp lucrând în »via lui Gutenberg«. În mod firesc fiecare dintre ei se specializează în rubrica în care se simte mai stăpân. Deci el se examinează pe sine înșiși. Căci altminterlea nu e om pe lume, fie el decanul tuturor decanilor, și rectorul tuturor universităților din lume, care ar putea să examineze corpul de redacțiune al unui ziar.

Triajul, selecțiunea se face în redacțiunea fiecărui ziar. Intră cine vrea, rămâne cine poate, vorba dlui Titu Maiorescu, cu privire la »Tinerimea«. Câți nu vor fi intrat d'odată cu Eminescu între »Juminiști« și câți au rămas celebri. Regretatul Eminescu a intrat și el, pentru că porțile erau deschise, și a rămas, deși nu era titrat de cât de... natură. El n'ăvuse nici o diplomă, care să specifice în ce anume știință e mai mult sau mai puțin ignorant ceea ce nu l'ă împedea ca să fie un bun jurnalist militant.

A fost deci ridicol din partea lui Wilhelm II. ca să ceară ca ziaristii să treacă un examen. Cei titrați au trecut deja un examen când și-au luat diploma, ce le indică în ce știință sunt... ignoranți.

În rând cu cei netitrați apoi ei intră într'un birou de redacțiune oarecare, și acolo depun examen cu toții... în fața marelui juriu care e publicul, și care decerne titlul de bun gazetar, independent de un titlu academic prealabil, celui care merită.

Dar mai greșit decât Wilhelm II față cu gazetarii, a fost cancelarul său prințul de Bülow, care declarase zilele trecute că pentru menținerea bunelor raporturi din Germania și Anglia ar trebui spânzurați vr'o 10—12 redactori dela »Kölnische Zeitung« și dela »Times«.

Vorbele acestea miroasă puțin a autodafeurile din evul mediu când »ereticii« se ardeau pe ruguri de foc. Admițând, și e adevărat, că presa face rău câteodată, tot ea îndreptează răul ce l-a pricinuit. Prințul Bismark, care era un astfel de cancelar, trăia în terminii cei mai buni cu ziaristii, și spunea de multe ori, repetând la toate ocaziunile, că el își petrece mai bine timpul conversând cu un ziarist, decât cu secretarii de stat, ori cu miniștrii secundari, cari din rutina lor nu mai ies. Astfel el n'a găzduit pe nici un diplomat de profesiune la sine două zile, pe când pe ziaristul francez Hugues le Roux dela »Le Matin« l'a ținut la Vorzin 2 zile și 2 nopți.

Despre erorile presei cancelarul de fer zicea că trebuie procedat ca cu copilul pe care l scalzi. »Dacă face ceva în baie, varsă baia cu restul, și ține copilul curat«.

E ingrat deci din partea lui Bülow care s'a ridicat pe umerii presei, și nu mai puțin ingrat e și Wilhelm II, când caută să izbească în o

presă, ce le bucură în lumea largă, în răspândirea celor patru puncte cardinale, foarte isprăvile lor mărețe.

Dar revenim la opusculul lui I. J. David, care se întreabă, că de unde vine inamicia unei părți din public în contra ziarelor, când totuși azi nu poate trăi lumea cultă fără ziare? De unde vine că prinți, prelați bărbați de stat, filozofi, artiști chiar desprețesc pe ziaristi, considerându-i numai ca niște proletari intelectuali și de niște oameni cari și-au stricat cariera?

La întrebările acestea inamicii presei nu pot răspunde nimic, nu pot aduce alt argument decât pur și simplu resentimentul lor pornit din o vătămare a amorului propriu. Dar aceasta nu-i împiedică ca să guste zilnic din articolele detestațiilor proletari ai condeiului.

Nimic nu poate mai bine pune în evidență necesitatea, valoarea și modestia ziaristului precum și nulitatea stupidei aprecieri ale savanților, decât următoarele aforisme asupra presei.

— Savanții privesc de sus la bieții jurnaliști. De ce? Pentru că ziaristul scrie așa ca să-l pricăpă toată lumea, și nu încălțat ca savanții și specialiștii cari nu se înțeleg nici între ei... Savantul desconsideră pe un jurnalist pentru că se poate întâmpla ca acesta să prefere mintea sănătoasă și să respingă o doctrină »savanță« dar confuză. Afară de aceasta, pentru că cel mai excelent ziarist nu scrie decât pentru o zi, pe când cel mai neînsemnat academician își închipuește că scrie pentru ... vecie.

— Un articol de ziar poate câteodată să fie atât de bun, ca să se mai vorbească de el și a doua zi.

— Dl X. e unul dintre cetitorii aceia, care au cel mai mare dispreț pentru ziaristi, dar toată cultura lui o are din jurnale.

— Sunt lectori de aceia cari bagă de seamă mai curând o greșală de tipar decât să se ocupe de sensul articolului.

— Chiar și redacțiunile cele mai conștiințioase nu pot garanta totdeauna știrile lor politice. Se întâmplă că un izvor chiar demn de încredere să nu fie decum de încredere.

Dar se întâmplă că o știre politică să fie și atunci falsă când e desmintită în mod oficial.

Sinodul diezei Caransebeșului.

Ședința I.

Duminecă.

După Sf. Liturghie, împreună cu chemarea Duhului sfânt și celebrarea parastasului pentru Metropolitul Andreiu, Episcopul Ioan Popasu,

aceeaș pentru el, care a fost și până acuma: un suflet de mamă. Gândul, că va suferi acum și pe urma suferințelor lui, a neliniștit-o mult. Dar convingerea, că există totuși o ființă, care e cu dragoste pentru ea și pe care o poate iubi cu atâta sinceritate și putere, îi dădea forța necesară de a întâmpina de aici înainte orice neajuns.

*

De când a primit însă știri dela Lisandru, că e fericit cu Alina, care îl adoară, nu este ființă mai fericită pe pământ decât Leontina. Cum nu s'ar bucura o mamă de fericirea copilului ei? Iar Leontina s'a deprins atât de mult cu gândul, că Lisandru e al ei, încât dacă soarta ar fi hotărât, să nu-l mai vadă și să mai aibă știri dela el — tortură sufletească mai chinuitoare n'ar fi existat pentru ea.

Leontina așteaptă acuma, să o ajungă cea mai mare fericire pe pământ: să-i poată îmbrățișa pe amândoi în casa ei și să-i știe pe amândoi lângă ea. Să soarbă fericirea din ochii lui Lisandru și s'o sărute pe Alina. Să-i spună Alinei ce suflet și ce inimă are copilul ei, s'o învețe cum să-l iubească și cum să-l menajeze.

Gândul, că această zi se va apropia, o face pe

mecenatele Emanuil Gozdu și ceilalți fondatori s'a deschis Sinodul cu constatarea celor 37 deputați prezenți.

S'au prezentat îndatinatele rapoarte între cari și actele referitoare la cercetarea făcută asupra mandatelor de deputați dificultate în prima sesiune a Sinodului.

S'au dat concediile cerute de deputații absenți și astfel s'a închis ședința la ora 1 d. m.

Ședința II.

Luni d. m.

La ordinea zilei sunt referadele comisiunilor. Comisiunea bisericească prin dr. George Popoviciu propune și Sinodul ia la cunoștință raportul general al Consistorului diezean ca senat bisericesc cu următorul adaus: a) Consistorul diezean să ia măsurile de lipsă ca în institutul teologic să se propună cântarea bisericească pe seama clericilor în mod mai eficace; b) între obiectele de învățământ să se introducă pe seama clericilor ca studiu obligat noțiunile de drept public și privat cu deosebire la partea practică; c) Candidații de preoție sfințiți să nu fie introduși în parohie până nu vor face o praxă de 6 săptămâni în cancelaria protopresbiterală.

Ședința III.

Marți n. a.

Se prezintă propunerea deputatului dr. Ioan Nedelcu, prin care se cere Consistorului diezean să ordoneze cercetare asupra invinuirilor grave ridicate contra preotului George Băiaș, care se transpune comisiei bisericești, apoi interpelația deputatului dr. Nicolae Ionescu în cauza ocupării parohiilor vacante în timpul prescripției Regulamentului pentru parohii. Tot așa se prezintă declarația deputatului Constantin Burdia:

»Ilustrității Sale

Domnului Nicolae Popea, episcop diezean ca președinte al Sinodului eparhial

în Loc.

Ca fiu credincios și devotat bisericii drept măritoare române, căreia aparțin, mă simt dator pentru liniștirea opiniunii publice românești, care m'a condamnat pentru niște comunicațiuni apărute în »Budapester Tageblatt«, să fac declarațiunea alăturată sub / pe care rog umilit să binevoiți a o comunica sinodului eparhial ca forul cel mai competent în afacerile bisericești diezane.

Cu plăcere aș fi făcut această declarațiune în persoană înaintea Ven. Sinod eparhial, dar fiind prin agende oficiale foarte urgente împedecată mă prezintă, o fac pe calea aceasta, rugând tot-

După doi ani, când a plecat Lisandru, Leontina a rămas de tot nemângăiată.

El a asigurat-o, că nu se va despărți de ea; că o mare dorință a lui este, să fie cât va trăi aproape de el.

Leontina s'a încrezut în cuvântul lui. Dar ea avea mai multă experiență de viață și simțită, că Lisandru nu va fi fericit în căsătoria, pe care o plănuia.

Din scrisorile Alinei s'a convins, că ea nu este ființa capabilă de a-l fericii. Și această convingere o întristă mult.

I-a spus de mai multe ori, că el n'are nevoie de femeie genială, ci de o nevastă, care să-l respecte, să-l adoare și să-l îngrijască cu dragoste. Nu o fată de felul Alinei îi va face tihnă viața, ci una mai inferioară și crescută în spirit casnic.

Lisandru însă, care era atras de sufletul Alinei din depărtare, n'a putut urmări sfaturile Leontinei, pe cari nu le putea aprecia cu firea lui idealistă și cu sufletul lui încrezător și plin de ființă, care în imaginațiunea lui era dumnezească.

Dacă Leontina ar fi avut drepturi asupra lui I-ar fi oprit de sigur dela acest pas.

Cu toate acestea, ea a rămas ferm decisă a fi

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde a-ți cetit aceste anunțuri.

odată a mi-se da concediu, pe durata întreagă a sesiunii prezente.

Caransebeș, la 14 Maiu 1907.

Constantin Burdia m. p.
deputat sinodal.

Declarațiune.

În jurnalul »Budapester Tageblatt« Nr. 240 din 2 Septembrie 1906, s'a publicat în urmarea comunicatelor făcute de mine, pasagiul următor:

»În conducerea adunărilor bisericești, în sinoade, congrese, institutele teologice și școalele confessionale, nu a fost pasivitate; aici s'a urmărit seducerea și așijarea poporului român; aici s'au pregătit alegeri, cari au făcut posibilă ivirea agitatorilor naționaliști și antipatriotici în parlamentul Ungariei«.

Acest pasaj n'a fost în comunicatele mele către acest jurnal și nici n'a putut fi, deoarece eu încă am luat parte în corporațiunile bisericești noastre și nici când nu am experiat tendința seducerii și așijării antipatriotice a poporului în aceste corporațiuni, prin urmare și cuprinsul pasajului îl declar de neadevărat și neîntemeiat.

Caransebeș, 14 Maiu 1907

Constantin Burdia m. p.
deputat sinodal.

Declarațiunea s'a luat la cunoștință.

Au urmat rapoartele comisiei școlare prin referentul George Jian asupra raportului general al Consistorului diecezan ca senat școlar, care raport s'a luat la cunoștință cu adaosul, ca în acest raport să se cuprindă un punct și despre activitatea Reuniunii învățătorilor din dieceză.

S'a continuat cu rapoartele comisiei financiare și a celei bisericești, cari s'au primit așa după cum au fost contemplate de comisiunile respective.

Ședința IV.

Marti d. m.

Rapoartele comisiunilor, între cari a) Raportul asupra proiectului de lege școlar: consistorul metropolitan să fie recercat a convoca congresul național la sesiune extraordinară, pentru luarea dispozițiilor uniforme în întreaga Metropolie; b) Literile fundamentale ale locotenentului mareșal campestru Mihail cavalier de Trapșa, cărora sinodul le dă aprobare, deoarece fundațiunea de sub întrebare consistorul diecezan a primit-o spre administrare; c) cauza lăsamântului văduvei Aurelia Trapșa se remite consistorului cu însărcinarea a o studii din punct de vedere juridic, a erua valoarea efectivă a lăsamântului și rezultatul a-l substerne proximului sinod eparhial spre deciderie; d) Raportul consistorului asupra lăsamântului preotului George Popoviciu din Cliciova care a donat bisericești din Cliciova 1 jugăr 700 $\square^0$ pământ apoi a instituit o fundațiune de 3657 cor. 89 bani și o parcelă de 1 jugăr 1059 $\square^0$ care poartă numirea »Fundațiunea parohului George Popoviciu«.

Asupra acestui raport sinodul ia act cu recunoștință despre aceste donațiuni și se perenează memoria fericitului Popoviciu.

În chestiunea reformei învățământului poporal, conținută în proiectul lui Apponyi, sinodul la propunerea dlui Coriolan Brediceanu votează ut. anim recunoștință arhieriei pentru pașii energici întreprinși întru apărarea autonomiei bisericești și a învățământului național și asigură pe arhieriei de aderență și pentru pașii ce-i vor întreprinde în viitor întru apărarea școalelor noastre periclitate.

Se stabilesc spesele și diurnele deputaților sinodali în suma totală de 1500 cor.

Păr. vicar și arhimandrit Filaret Musta, constată terminarea afacerilor puse la ordinea zilei și mulțumind deputaților pentru zelul și conștiințiozitatea, cu care au lucrat, declară sesiunea de închisă între aplauzele generale ale membrilor sinodului.

Ce-am făcut până acum ?

— O serie de observații. —

În casa magnaților. Nimic mai greu decât să spun ce s'a făcut aci, din partea noastră. Când este vorba de a supune criticii atitudinile șefilor nostri bisericești ori mireni și în genere acțiunile mari în viața noastră

publică, noi totdeauna ne tupilim în principiul: »nihil nisi bene!« — cu toate că este vorba de vii. Dacă am făcut bine, ori am stricat numai prin asta — hai să tăcem.

Un singur lucru trebuie să constatăm cu mâhnire. În discursurile lor rostite unii dintre arhieriei nostri se întreceau în patriotism. *Trei sferturi din cuvântare era o mărturisire de patriotism, și abia un sfert de protestare.* Asta ne supără mult. Nu ca și cum ar fi o crimă, ori o minciună, dar ne supără ca un semn de »mic calibru«.

Ori cum, vorba și concepția patriotismului, la noi s'a discreditat în o măsură care umilește mai mult decât mândrește. La noi, toate vânărele de interese — adesea mișelești — sub scutul patriotismului se fac. La noi marii patrioți sunt cei mai compromiși oameni, moralicești; defraudanți, derbedei, gheșeftari... A face patriotism, la noi înseamnă a te vârî ori unde este ceva de încurcat, a exploata slăbiciuni, a silui pe cei buni dar slabi, a parveni, a te înălța cu puțină trudă, chiar prin trândăvie, fără vrednicie, și fără talent! Chiar și în concepția lui cea mai bună, patriotismul la noi nu este altceva decât *oprimare!*

Și viceversa, »tradarea de patrie« la noi a devenit un cuvânt de caracterizare a silințelor cinstite.

În loc de a țineă deci tirade chilometrice de patriotism, cum obișnuesc toți ciocoii cari se »însinuă«, cât de înălțătoare ar fi fost o scurtă dar energică vorbire.

Asta ar fi fost o ținută demnă și bărbătească, ar fi fost o cuvântare cu o tărie extraordinară, fiindcă ar fi avut tăria gândului drept și înălțat.

Foarte justă a fost însă observația episcopului sârb *Bogdanovici*, și a episcopului român *I. I. Papp*, cari au respins acuza făcută în tăcere, ca și cum bisericile lor nu ar fi gata să stârpească ele însele orice tendințe nepatriotice, dacă ar exista, ori s'ar ivi în sinul lor.

Păcat, că asta s'a spus mai mult numai în treacăt, între ele. Trebuia accentuat: bănuiala și acuza ce se aruncă astfel, ușuratic ori tendențios asupra bisericilor le jig-nește adânc, și le îndeamnă să arunce ele suspiciuni la fel asupra statului... etc.

Tema asta și cea precedentă ar fi putut da vorbirilor înălțarea și demnitatea dorită de toți. Dar ce să faci, dacă așa de anevoie se găsește!

Acelaș lucru se poate spune și cu privire la vorbirile deputaților în Cameră. Acolo a lipsit cu totul respingerea urâtei bănuieli! Observația asta am făcut-o deja, atunci.)

Apelarea la Tron. Nu am de gând să debordez chestia în toate amănuntele. Numai câteva observații.

Ar fi bine să lămurim, cine dorim să meargă la Tron: șefii bisericești, în numele confesiunilor, ori națiunea română prin o delegație mixtă? În cazul din urmă, firește, convocarea Adunării naționale este urgentă. Fără de asta, ar fi foarte ciudat să plece X și Y și Z de capul lor!

Toată mergerea la Tron nu are alt rost decât *atragera atenției, a tuturor la a căror atenție ținem, asupra nemulțumirii noastre.* Poate avea deci numai și numai *caracterul de protest.* Un protest înaintat ultimului factor constituțional — din partea

unui element neîndreptățit de constituție — cum s'a înaintat deja celorlalți factori: guvernului și celor două corpuri legiuitoare. — Ceeace, după vorba unui distins politician al nostru, încă tot nu este altceva decât o »politică de demonstrație«, cum a fost toată ținuta noastră de până acum față de proiect.

Incontestabil, fapta asta — orice sfârșit i-s'ar pune, — *ar avea cele mai frumoase efecte de înălțare sufletească.* Am simțit mulțumirea omului care și-a împlinit neînduplecat datoria. Contrarul ne-ar copleși cu deprimarea plecării capului — lipsa de îndrăzneală.

Pentru a executa deschis și drept, hotărîrea în asta direcție ne-ar trebui oameni cu ambițiuni satisfăcute, cu ambițiuni moderate, fără râvniri deșarte, și fără opintiri peste puteri — de cari neamul nostru, abia trezit, și pornit spre »ridicare«, e natural să nu prea aibă!

S. C. D.

Din străinătate.

Rusia.

Stössel sub inspecție polițială. Generalul Stössel e pus de alaltăieri sub inspecție polițială la moșia sa. Toate actele i-au fost confiscate. Stössel i-a telegrafat țarului, iar acesta i-a dat porunca, ca să predea toate hârtiile.

Ședința dumei. Duma a continuat ieri desbaterea chestiei agrare. Propunerea partidului cadeților de a se încheia discuția nu a fost primită. De asemenea a fost respinsă propunerea ca vorbirile să nu dureze mai mult de 10—15 minute.

Italia.

Vorbirea lui Tittoni asupra politicii externe a Italiei a făcut bună impresie asupra opiniei europene, fiind foarte bine primită din partea presei. Presa laudă declarația lui Tittoni referitoare la desarmare. Această declarație e înțeleasă astfel, că propunerea de desarmare a Angliei ori nu o pun de loc la ordinea zilei, ori o trec ad acta, însoțindu-o de câte cuvinte de complezanță.

Nou ministru al tesaurului a fost numit conform informațiilor ziarelor, *Carcanat*, în locul lui *Majorana*, a cărui demisie a fost primită.

Anglia.

În contra tendinței de desarmare s'a pornit un curent atât de puternic în Anglia. încât se pare, că și ministrul președinte *Campbell-Bannermann* osciliază.

Turcia.

Bande albaneze au trecut preste hotarele turcești în apropiere de Raca, conform unei telegrame semioficiale.

Marocco.

În chestia uciderii lui Mauchamp. În consiliul ministerial de ieri ministrul francez al externelor *Pichon* a anunțat, că i-s'a trimes din partea lui *Regnault* o telegramă, conform căreia *Benislman* l'a încunoștiințat în scrisoare, că pretensiunile din partea Franței în chestia uciderii doctorului *Mauchamp* vor fi satisfăcute.

Reprobă și naționaliștii.

— Raport telefonic din Cameră. —

Budapesta, 17 Mai.

Bietul proiect e fără de noroc. Până și cei ce se credeau aderenți neclintii — ai ministrului, se apucă și combat proiectul. S'a luat pe seamă și ministrul: a chemat pe mâne o conferință intimă ca să se poată înțelege cu cei ce reprobă proiectul, iar Luni va supune conferinței coaliționiste observațiile și modificările lor.

E șiret omul: știe bine, că nu mulți vor îndrăzni să meargă și să-i spună în față ce au de spus. Apoi, nu bucuros spun ei la ureche, ceea ce e merit mai cu seamă pentru urechea mare și gădăitoare a alegătorilor. Ei vreau să fie auziți.

Bine înțeles dacă se suflă în contra proiectului, Camera nu de dragul servitorilor o face asta.

Ei văd primejdute interesele stăpânilor, a proprietarilor. Văd primejdute voturile acestora. Doar nu se vor strica ei cu toată lumea — acuma la încheierea socotelilor, la răsplată?

Este stridentă impresia: spiritul fiecărei legi aduse de Camera asta se îndreaptă după cât trebuie a se ținea seamă de anumite servicii politice!!

Deputatul naționalist, dl Maniu a fost ascultat cu mare atențiune, des contrazis, uneori și aprobat.

Ședința se deschide la orele 10 și 7 m.

Prezident: J. Justh.

Deputații naționaliști: I. Maniu, C. Brediceanu, Vlad, Mușitchi, Hodza.

La ordinea zilei întâiul orator

I. Maniu: Partidul naționalist nu s'a pus în calea activității parlamentare, deși adesea i-s'a dat prilej, și ar fi avut rezultate, fiindcă s'a pus pe punctul de vedere al așteptării.

Kelemen: Nu ați putut altfel! (Mișcare).

Maniu: Ne-am înșelat însă. Guvernul nu arată nici o intenție serioasă de a realiza programul pentru care s'a angajat. În loc de a se îngriji de instituții politice, ca și guvern de tranziție ce este, s'a legat de instituții sociale, pentru cari nu are competență. Se poate observa o criză sufletească în guvern: el care a pornit pentru a face lucruri mari, acuma trebuie să se ocupe cu nimicuri. (Mișcare.)

Ridică ziduri noi, în jurul unei cetăți vechi, guvernul acesta, care avea deviza înnoirii, modernizării!!

Dacă urmează așa înainte, partidul naționalist — ca opoziție ce este — va fi silit să părăsească atitudinea sa rezervată. Așteptăm drepturile politice ale sufragiului universal și a garanțelor constituționale, iar înainte de toate regularea dreptului de adunare!

Prezidentul îl face atent să vină la chestie.

I. Maniu: Parlamentul de acuma nu este competent să facă reforme sociale, de valoare mai permanentă!

Zakariás: O să vă cerem permisia!

I. Maniu: Țânta noastră trebuie să fie, oricum desaprobați dv. crearea de nouă izvoare de putere.

Voci: Asta o aprobăm și noi!

I. Maniu: Aproape toate dispozițiile din proiect sunt greșite, ori rele, ori de prisos.

Ciudat, nu este un singur orator, care să nu vorbească în contra proiectului, și la adică totuși votează!

Toate legile, au principii generale și dispoziții speciale. Adevărat, dar dacă se fac schimbări radicale în detalii, se schimbă chiar înfățișarea generală. Ce comedie este deci, sprijinirea proiectului, cu aceea rezervă?

Arată apoi părțile cele mai graviminoase din proiect. Este adevărat, cele mai multe puncte din acest proiect, se cuprind răsleț în legi anterioare. Dar un rău nu se poate scuza cu alt rău!

Legile acelea, a căror observare prescrișă este făcută dependentă de umanitatea celor interesați sunt legi imperfecte. (Aprobări.)

Cât de lacunos este proiectul se vede și din paragraful care dă drept minorilor de a încheia învoielii ei înșiși cu stăpânii, însă nu-i obligă să obțină încuviințarea tutoratului. Se ivesc apoi conflicte în cazuri de pedepsire.

Nu este nimic mai anormal decât o situație de muncă silnică. Când cineva lucră numai de silă,

de frica jandarmilor, lucrul lui nu va fi de treabă și nu va avea spor. (Sgomot.) Libertatea personală a lucrătorului trebuie asigurată cât de bine.

Acestea sunt defectele economice. Are proiectul și defecte iuridice, tot așa de mari. Bunăoară în definiția când comite stăpânul vătămare de onoare. (Analizează.) Apoi chestii de ordin privat, le pune în competența administrației. Primarul și pretorele pot fi numai păzitorii ordinii, judecători însă niciodată. Chestii private sunt lăsate la discreția statului, și viceversa. (Aprobări.)

Incontestabil, marea proprietate la noi nu se poate șterge, fiindcă și are menirea ei specială, însă a o pune în rândul întâi, a griji exclusiv de interesele ei — nu este drept.

Respinge proiectul.

Budai Barna (constituțional recunoscută capacitate economică.) După desfășurarea așa de completă a lui Maniu — spune el — are să facă numai câteva observații.

Le face, aplaudat — în defavorul proiectului, primindu-l totuși. Cu o singură constatare stărnește furtună: de când cu agitațiile socialiste emigrările au luat avânt!

Darányi I. (ministrul.) Vreme de o jumătate oră, nervos, adese cu spirit și cu pocnete de vorbă, sprijinit de aprobări, — să ia de cap cu toți cei ce îl vorbesc de rău din pricina proiectului: deputații nesinceri, presa orientată, publicul sedus și agitat artificial. Dă mare atenție atacurilor venite din parte socialistă, polemizând mai mult tot cu ei și sfârșind tot la adresa lor: de vor cu ei, de nu vor, fără ei, și în contra lor! (Ropot de felicitări.)

Pethő S. (democrat.) Se declară solidar cu programul politic al socialistilor. Se ceartă cu întrerupătorii. Face rectificări de istorie. Apără libertatea. Combate tendințele de supunere. Respinge proiectul.

Ședința s'a ridicat la orele 2. Proxima ședință a fost anunțată din partea președintelui pe Joia viitoare.

Fața lui Janus.

— Scrisoare din Bihor. —

Bătrânul Janus are fericirea de-ași câștiga din zi în zi tot mai mulți imitatori.

Mai ales în zilele noastre sunt unii oameni, cari ar vrea să fie ca Martinuzi cu doi bani în trei pungi, sau mai pe românește: și cu ouă, și cu pui și cu cloșcă grasă, acești oameni sunt purtătorii fețelor lui Janus.

Să ne închipuim că o față e tetovată prin următoarele semne grafice: »A haza eszmeért«, iar cealaltă față cuprinde: »Sunt român bun«.

Și acum cu ajutorul fantaziei să ne închipuim, că oamenii aceștia sunt niște păpuși automate.

Păpușile acestea venind în atingere sau în societatea luptătorilor devotați pentru drăguța de »idee«... O! atunci o ochire de lup și dacă nu vrea să înțeleagă, atunci vine ghioldul, și șurubul înghioldit transmite lucrarea la față pe care se poate citi: »A haza...« Cu față astfel întoarsă iau ei parte și la adunările de protestare pentru Apponyi.

Iar dacă vine acasă își schimbă față, își ia cea de român, se pune la masă, ia condeiul, și raportează la ziarul »Lupta«, că la adunarea din Borodul-mare »n'au fost 10,000 de înșiși cu boi, cu porci și cu măgari la olaltă...«

Acest raportor al »Luptei« e dl Emiliu Perényi preot gr. cat. rom. care zice în Nr. 84. »In ziua adunării era în Borodul-mare tocmai târg de săptămână. Mulți aveam treabă deci ne-am dus.« (Se înțelege, la adunarea ce a ținut-o Palladi pentru Apponyi.) Din șirele citate se vede că a luat parte la adunare.

Și totuși, dnealui se face foc și pară pe presa jidano-maghiară din Orade, pentru că l-a amintit între participanți, și zice despre ea (presă): »Nu îi rușine să debiteze minciuni atât de sfruntate.«

Ce minciună-i asta?

Doară D-ta recunoști la început, că ai luat parte, și acum îți e năcaz dacă-ți spune adevărul!

»Mulțămită lui Dumnezeu noi n'am ajuns așa departe... să ne unim cu toate lăpădăturile«, zice dl Perényi.

Și atunci de ce te-ai dus la adunare?

Ști D-ta proverbul acela?

»Spune-mi cu cine te nsoțești și îți-o spune cine ești!..«

Te-ai unit cu lăpădăturile, urmează că...

Și dl Perényi trimite raport »Luptei«... Și »Lupta« îl ține de raportor și român bun. Farkasházy îl ține pe partea lui, și dl Perényi dă pe struna lui Birăuțiu și — rade 'n pumni!..

În Nr. 91 a ziarului »Tribuna« citesc o întimplare, unde dl Perényi are cutezanța de-a nega, că-i conducătorul corului jidovițelor din Borod.

Mi-se pare, că dl Perényi nu știe ce păcat e minciuna!

Ia-ți atâta osteneală, părinte, și caută în nrii din vara trecută a ziarului »Nagyvárad« și vei căuta acolo următoarele: »A nagybárodí leány dalárda egyesület... hangverseny ad Perényi Emil gör. kath. lelkész vezetése alatt.«

Și încă îndrăznești să zici că nu ești conducătorul corului?

»Părinte! părinte nu mai îmbăta lumea cu apă rece căci nu-i nimenea dator să-ți creadă pentru că ești preot!..«

Intr'alt loc vrea să se scuze ca și cum n'ar fi zis: »că din cauza preotului gr.-or. e stricat poporul...«

Ai zis că din cauza duhului!

Și d-ta n'ai ajuns la atâta cunoștință să știi, că: duhul se raportează către preotul gr.-or. precum, spiritul către preotul gr.-cat.!

D-sa mai zice: »Adunarea districtuală s'a ținut în Borozál când toți au protestat în contra proiectului lui Apponyi afară de Clintoc.«

O întrebare modestă aș avea către dl Perényi! și anume în care foaie a apărut protestul d-voastră?

În foi românești până acum n'a apărut! În »Tiszántul« și »Alkotmány« încă nu l-am văzut!

Așa aș înțelege, dacă mi-ar fi spus dl Perényi, că nu l'au putut trimite spre publicare, fiindcă ni-o fost frică de Clintoc... și numai în procesul verbal l-am luat, ca să se pravuiască acolo în bibliotecă.

Deci cu ocaziunea aceasta aducem laudă preoților din protopopiatul Crișului repede, pentru protestul bărbătesc ce l'au luat cu ocaziunea adunării districtuale — și de teama lui Clintoc și a ajutoriului de stat s'au temut a-l da publicității... și în deosebi aducem laudă și mulțumită dlui protopop, care cu o nespusă sfințenie a pus protestul în biblioteca sa, ca să servească de un memento celor, cari vor urma după dânsul...!

Acestea sunt păcatele Bihorului pe care le combat nu din reacredință, ci din principiu, ca cei păcătoși să se îndrepte, iar păcatele să rămână moarte, și peste toate să triumfeze dreptatea.

Un inv.

NOUȚĂȚI.

A R A D, 17 Mai n. 1907.

— Vremea s'a îndreptat spre bine pentru agricultori. Și azi dimineață și peste zi a plouat de mai multe ori, iar noaptea târziu, când scriem aceste rânduri, cerul este înourat și probabil că o să mai plouă.

— Spre știre. Din raportul ce am publicat despre ședința din urmă a Sinodului aradan unii au primit impresia ca și când P. C. Sa protosincelul R. R. Ciorogariu n'ar fi votat cu propunerea comisiei în chestia augmentării lefurilor profesorilor seminariali și a unei înțelegeri cu administrația fondului preoțesc. Ținem să accentuăm că dl Ciorogariu a susținut și votat propunerea comisiei, atât de bine motivată de dl M. Veliciu.

— O invențiune pentru provocarea ploaii. Dl Ștefan Stoianov din Galați a inventat un mecanism prin ajutorul căruia se poate produce ploaie mărunțică și abundentă.

Cu acest mecanism semănăturile mai joase de 8 cm. ca secara, porumb, grâu, vii, etc. pot fi stropite de odată pe o întindere de 30 hect., și timp de 10 ore. Picăturile de apă cad vertical, astfel, că, pe lângă umezirea rădăcinii se spală și frunzele de praf.

Dl Stoianov și-a patentat invenția d-sale în Rusia, Ungaria, Statele-Unite și alte șapte State.

— **Cununie.** Elena Spitzer și Pavel Maxinan, comerciant în Slatina Mureșană vă fac cunoscută serbarea cununiei lor, care se va săvârși Duminecă în 6/19 Mai 1907 la 3 ore d. a. în biserica română gr. or. din Slatina Mureșană.

— **Intimpinare.** Ni-se cere publicarea următoarelor:

În numărul 80 din 14/27 Aprilie a. c. al »Tri-bunei« sunt atacat și eu în articolul »Din Bihor«, pentru că afirmative aş fi luat parte la adunarea din Borodul-mare, ținută pentru proiectul lui Apponyi. Fiindcă numai acuma am cetit acel articol vă rog să binevoiți a da loc următoarelor în prețuițul D-voastră ziar:

La adunarea din Borodul-mare n'am luat parte. Am fost în Borod, fiindcă era târg de săptămână, având afacere în târg, fără ca să știu, că se pregătește ceva adunare. Am văzut, că se strânge târgul, ca la ceva comedie, fără ca să știu, că ce va fi acolo, dar eu nici într'acolo n'am mers și nici n'am auzit, ce se pertractează acolo. Numai după așa numita adunare am auzit, că de ce a fost vorba. Astfel fiind lucrul, cred că n'am meritat învinuirile și reproșurile acele grozave, cari se pun și pe capul meu, ca și pe al unui trădător de neam.

Sunt român. Țin și eu la neamul și la biserica mea și nici când nu voiu aproba, nu voiu primi și nici n'am primit și nici decât nu mă identific cu decizuni, cari le știu, că nu sunt spre binele neamului și a bisericii mele precum e d. e. și proiectul lui Apponyi, aprobat în mult amintita adunare din Borod.

Încă una. Învățătorul din comuna noastră nu e Krecz, ci e Ioan Miculici și el — fiind numai din toamna anului trecut aici, numai odată a văzut Borodul-mare în iarnă, — n'a fost la adunare și nici nu se identifică nici el cu decisiul adus acolo. *Dubricion*, la 14 Mai n. 1907. Cu deosebită stimă: *Petru Herczeg*, preot gr. cat. român.

— **La temniță.** Deputatul slovac Juriga a intrat în temnița Vațului, pentru a-și face osânda de doi ani, cât i-s'a dat în procesul de presă ce l-a avut.

Cu acest prilej neînfrântul luptător național a adresat poporului slovac și alegătorilor săi o epistolă deschisă, în care între altele spune următoarele cuvinte duiioase:

»Induioșaji, dar nu înfrânt îndrept către tine, de pe pragul închisorii, glasul îndurerat al despărțirii. Pentru tine am muncit, ție îți jertfesc fiecare suspin, fiecare lacrimă a mea. Deslănțuiesc-se deasupra capetelor noastre vijelia, frângă-se fagul, crepe-se stâncile și zgudui-se pământul, noi vom sta locului, ca zidurile cetății... Pământul negru să-i înghită pe cei ce fug din luptă ca trădători...»

Surori, frați! Aduceți-vă aminte de mine în rugăciunile voastre și mângâiați-mi sufletul trimițându-mi măcar două-trei șire.

De-asupra Taterei fulgeră turbat; și tună și trăsnește. Să n'avem însă teamă, fraților! Fulgerile vor trece, dar slovacii întotdeauna vor rămâne în viață.

— **Diderot despre telefon și telegrafia fără sirmă.** Cât de departe prevăd geniile mari unele descoperiri rezervate secolilor ce le vor urma, se cunoaște de mult. Exemplele sunt numeroase.

Cazul ce urmează e o contribuțiune la probarea tezei de față.

Vom cita în privința aceasta o scrisoare a lui Diderot, dela 28 Iulie 1762, ce o adresase unei doamne din Paris. Scrisoarea sună astfel:

«Ast Comus e un șarlatan care are să înbeunească pe toți fizicianii noștri.

El are un secret (inventiune) care îi înlesnește să pună în comunicațiune două persoane fără ca să se vadă. Unul va sta într'o parte, și altul în altă parte a edificiului. Nu e nevoie de nici un mijlocitor.

»Dacă omul acesta va ajunge cu inventiunea atât de departe, ca să poată pune în comunicațiune un oraș cu altul, o regiune de o sută

de leghe îndepărtată de alta, ce frumos ar fi! N'are decât să aibă fiecare cutioara sa. Aceste cutioare ar fi ca niște mici imprimerii, în cari s'ar imprima ceea-ce se imprimă în cealaltă.»

Semnificativ, pentru progresul științelor fizice.

— **Albert Filep**, deputat kossuthist, s'a sinucis ieri la Murăș-Sân-Craiu, fiind în vârsta de 80 ani, din cauza unei boale grele.

— **Cum trebuie să trăiască un bărbat de stat.** Intr'o zi venind vorba în casă la prințul de Bismark despre Gambetta — cancelarul de fer întrerupse brusc pe interlocutorul său care era un amic devotat al marelui patriot francez și-i spuse:

— »Nenorocirea e că Gambetta nu va trăi mult«.

Amicul rămase uimit și întrebă pe Bismark, cum poate să afirme așa ceva căci Gambetta se simte în plină forță de bărbat sănătos.

— »N'am vorbit fără să mă fi gândit ce zic«, răspunse Bismark.

El n'are liniște nici zi nici noapte. Noaptea e ocapat cu gazetele, ziua cu parlamentul, comisiuni, călătorii, cunoștințe. Toți bărbații politici cari au dus o astfel de viață au murit de timpuriu. Mirabeau e cel mai bun exemplu de dat în privința aceasta.

Ca cineva să și poată servi mult timp patria trebuie să și fie însurat și să aibă o nevastă urfă, să facă copii ca toată lumea, să poseadă o locuință la țară, unde să se poată căuta de reumatism și să se sustragă vizitelor plicticoase.

Privește dta viața lui Thiers și Grévy! pe când Gambetta se uzează de ambele capete.

El trebuie să se căsătorească și să se retragă la țeară. Te rog spune-i aceasta din parte-mi, căci mi-e simpatic. El e singurul bărbat de stat ale cărui vederi le cunosc. În tot cazul știu amândoi ce voim. Eu personal nu sunt supărat că a putut ridica atât de repede toată țara sa, și nu mă supăr nici de planul lui nebunesc ca să ne ia Alsacia-Lorena.

Dar personal, ca dela om la om, îmi permit să-i dau acest sfat«.

Omul de încredere al lui Gambetta i-a comunicat acestuia consiliul lui Bismark și ilustrul francez a recunoscut că acesta avea dreptate.

— »Da, zise el, așa am să fac, am să-mi procur o locuință la țeară și am să duc o viață liniștită. În felul acesta sper că conserv prințului Bismark încă multă vreme un inamic«.

Astfel și-a procurat Gambetta vila Les Jordies, ce aparținuse lui Balzac și voia să se însoare cu amica sa Leonie, când moartea îl surprinse în modul știut, nu mult după aceea.

— **Antidol** este medicamentul cel mai bun contra durerii de cap, migrenă, trocnă. Pentru efectul admirabil a fost premiat la expoziția de igienă din Paris, Londra, Berlin și Bruxela cu medalia de argint. Medicamentul nu trebuie beut, ci pe palmă pus și sorbit. O sticlă de Antidol costă 1-20 cor. Se capătă în toate farmaciile și în laboratorul chimic a lui *Vilmos B. Debreczen*.

Sunt puține dame, cari n'au să mulțumească vecinica lor frumuseță fața moale și curată, cremei de vioarea alui Balla, ce în trei luni seceră cele mai admirabile rezultate. Sute, mii și mii, de epistole de recunoștință. Prețul unui borcan 1 cor. Deslușiri între inserate.

Contra tusei, petelor de ficat și respirație grea cel mai sigur medicament e sirupul de munte pentru piept a farmacistului Balla. Efect sigur, recomandat de medici. Descrierea adevărată între inserate.

— **Pentru o întreagă uniformă de haine bărbătești** (3 metri) pânură de lână fl. 6.50—7.50 și 8.50. Poftiți și cereți mustră. Excluziva măgăzină a fabricii de pânuri Leichner és Fleischer în Arad, Szabadság-tér 17.

— **Nefericire.** Pentru cine e robit cu totul de patima beției, un medicament neîntrecut, ce poate să-l împiedice și desvețe dela aceasta patimă distrugătoare și omoritoare de viață prețuește foarte mult. Atragem atențiunea asupra inseratului farmacistului Frankl Antal din Seghedin, ce-l publicăm sub titlul »Am fost bețiv.«

Atragem atențiunea asudra anunțului lui Reményi Mihály.

— **Medicină sigură contra ofteei.** Durere, boala aceasta tot seceră încă multe mii de vieți; humanismuridică palate, medicul face medicină, dar toate nu sunt sigure. Multele scrisori de mulțumită și recunoștință dove-

desc, că Ciorba Castilio (Castilio fenyő szörp) de fag a lui Kun István e pe cale bună, nimicind rând pe rând în multe cazuri. Se poate comandă la Kun István, apotecar, în Hajduszovát.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut Nr. 5 din »Economia« (anul III). Cuprinde un articol interesant despre ou și dezvoltarea embrionului în el; apoi despre gândacul de Maiu; despre cultura băgrinului; o mulțime de varietăți și informațiuni de însemnătate. Redactor: *A. Diaconovich*, Caransebeș. Abonamentul 4 cor. la an.

A apărut Nr. 4 (Anul II) al revistei »Vieța Românească« cu următorul sumar. Mihail Sadoveanu, Intr'o zi de primăvară (Schită), Ioan B. Rădulescu, Demonul (poemă) de M. Lermontov, Șp. Popescu, Moș Gheorghe la Expoziție. Simion C. Măndrescu, Herder despre limba și literatura națională, George Ranetti, Plugul și Tunul (fabulă), Constantin Botez, Faust în românește; P. Bujor, Măcar o lacrimă (schită), dr. V. Sion, Microbii în serviciul igienei, George Tofan, Vieța românească în Bucovina, S. Secula, Scrisori din Ardeal, Alexis Nour, Scrisori din Basarabia (II), G. R. Cronici Bucureștene (Aprilie), V. C. R. Cronica Literară (Poetul Caucazului), Vasile Pârvan, Cronica Istorică (studii de istorie bisericească), V. R. Cronică internă (După răscoale) P. Nicanor et. Co. Miscellanea, Recenzii.

A apărut: »Luceafărul« Nr. 9. cu următorul sumar: G. Murna. Monumente antice din Roma. I. U. Sorica. Din adâncuri (poezie) I. Ciocârlan. Inimă de mamă. Octavian Goga. Inviere (poezie) Dinu Ramură. Adio (poezie) I. Borcia Ifigenia în Taurida de Goethe (Actul III. Scena II.) I. Agârbiceanu. Domnișoara Linuța. M. Cunțan Cântec (poezie) Dări de seamă: M. Sadoveanu: Mormântul unui copil. Notițe biografice: Al. Țiplea. Poezii populare din Maramurăș: Doame ajutate; Problema responsabilității juridice a statului și a comunelor cu privire la ultimile răscoale țărănești: Hipnotism și Spiritism. Ilustrațiuni: Forul roman (trei vederi).

A apărut:

»**Pomelnicul viilor și morților**« o'condică de trebuință fiecărei familii creștine, care dorește a-și pomeni membrii săi vii sau morți, la sftete liturgii, parastase etc.

Pe lângă rubricile destinate pentru înscrierea numelor mai conține icoana sfintei Treimi însoțită cu o rugăciune pentru vii și icoana dlui Hristos cu o rugăciune pentru cei morți.

Are și avantajul a fi întocmit așa că alături de numelui de botez, care se pomenește în rugăciuni, se poate înscrie și numele de familie, datul nașterii, cununiei, morții, astfel că poate servi totodată de o condică familiară.

E întocmit separat și pentru biserică spre a-și înregistra pe binefăcătorii săi cu dăruirile lor.

Se poate procura dela *Tipografia diecezană* din loc și dela *administrațiunea ziarului nostru*. Legat în părăți tari costă 30 fil. iar în părăți de pânză 50 fil. plus porto postal.

Premii la examene. Dela Tipografia diecezană din Arad, ca priemii pentru examene, să pot comandă următoarele broșuri:

1. Seria de 7 numeri din »*Scrieri pentru popor*« de Groșorean.

Conținutul acestor scrieri e următorul:

Țăranul și școala, Creșterea pruncilor, Beuturile, Credința deșartă, Curățenia, Bani albi pentru zile negre, Lucrarea pământului, Înțelepțiunea și puterea lui Dzeu, Drepturile și datorințele cetățemești, Maestriile, Socoata în ale plugăriei, Unde duce răutatea omului etc.

Prețul unui număr e 20 fil. — 7 numeri 1 cor. 40 fileri.

2. *Dialoguri* de I. Grofşorean. Cuprinde: Din viaţa dela sat, Măritişul, Socialismul, Pocăiţii, Beña, Din iuptele vieţii etc.

Preţul unui exemplar 60 fil.

3. *Pentru ţărani* un volum de povestiri în proză şi versuri (149 pag.) povestiri cu conţinut moralizator, preţul 1 cor.

4. *Rugăciunile şcolărilor*. O broşură de 132 pag. conţinând pe lângă rugăciuni, poruncile dumnezeieşti bisericesti, întreaga slujba vecernei, utreniei şi a liturghiei. Preţul unui exempl. 50 fil. La comanda peste 10 exempl. exemplarul à 40 fil.

Toate acestea fiind de un conţinut variu şi uşor pot fi dăruiri potrivite atât pentru elevii de şcoală cât şi pentru popor.

Ultime informaţiuni.

— Serviciul nostru telefonic. —

Arad, 17 Maiu 1907.

Alegerile din Austria. Astăzi s'au ţinut alegeri în 7 locuri. Cele din Lemberg au fost foarte agitate. Au avut loc ciocniri sângeroase chiar. Alegerea lui Kiofac e aproape sigură cu ajutorul tinerilor cehi. În Dalmaţia au avut loc alegerile azi. Au fost aleşi candidaţi din deosebite partide.

Pertractările cu croaţii. Azi a avut loc o conferinţă lungă dela 12—3 între Wekerle şi membrii de încredere ai coaliţiei croate. Wekerle a oferit omiterea dispoziţiei proiectului, ca limba oficială a căilor ferate în Croaţia şi Slavonia să fie cea maghiară. Croaţii însă au cerut, că nici cunoştinţa limbei maghiare să nu fie obligatorie pentru funcţionari. Din această cauză nu s'a ajuns la înţelegere. Wekerle s'a despărţit zicându-le: La revedere domnilor, după sărbători.

În contra proiectului pragmatic al căilor ferate s'a ţinut ieri în Budapesta o întrunire, la care au luat parte peste 2000 de funcţionari dela căile ferate. Au protestat vehement şi energic în contra dispoziţiilor gravaminoase din acest proiect. Unul dintre oratori a adus elogiul guvernului drabantilor şi în deosebi lui Kristóffy şi a ironizat pe actualii matadori. Au pus apoi jurământ pe steagul roşu, că vor lupta pentru drepturile lor chiar şi decretând greva generală. Ziarele maghiare aduc informaţiuni tendenţioase despre această întrunire. Societatea generală a funcţionarilor dela căile ferate şi-a exprimat de asemenea nemulţumirea faţă de acest proiect. Plângerile şi le va înainta guvernului în forma unui memorandum.

Economie.

Cu toate că comisiunea pentru încheierea convenţiunii comerciale cu Austro Ungaria nu este încă definitiv constituită, dinii Mihail Pherekyde, Em. Porumbaru, C. I. Brătianu, G. G. Assan, Burghelca, Fortună şi Morandini s'au întrunit în mai multe rânduri la ministrul afacerilor străine, spre a se pune în curentul negocierilor, cari se începuseră între Austro-Ungaria şi România înaintea cădereii guvernului conservator.

Austro-Ungaria făcuse o serie de propuneri din cari numai o parte fusese admise de România, care prezintase, la rândul ei, propunerile sale.

Guvernul austro-ungar a trimis atunci contra-propunerile sale, — cari sunt cercetate acuma de guvernul român.

Delegaţii români nu vor pleca, probabil, la Viena, decât în primele zile ale lunii Iunie. (»V. Naţională.«)

Pentru prăşila de vite rassa »Pinzgau« curată. Din Gura-râului ni-se scrie: Comitetul

central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«, precum se ştie, dăruieşte de un timp încoaci câte unui membru al reuniunii în aproape fiecare an câte o viţea rassa »Pinzgau« curată, şi aceasta cu scop de a se răspândi printre cultivătorii de vite acest soi mult superior vitei noastre. Până acum dăruit a fost cu câte o asemenea viţea membrul Reuniunii George Bratu, ec. în Tilişca, Petru Sopa, ec. în Fofeldea, Ioan Cloaje, propr. în Boiţa. Nicolae Iosif, inv. în Aciliu, şi Ioan Stănuţ, ec. în Ilimbav. În anul de faţă acest dar a fost hotărât a se da unuia dintre membrii cu locuinţa în comuna noastră Gurariului. Comitetul central amintit, a recercat zilele trecute primăria noastră să binevoiască a face în acest scop sortirea între membri. Joia trecută toţi membrii s'au prezentat în cancelaria comunală, unde s'a făcut tragere la sorţi, şi fericitul ieşit la sorţi a fost vechiul membru al Reuniunii parohul Ioan Manta, care a subscris un act de învoire, încheiat între dăruit şi între comitetul Reuniunii, conform căruia, dăruitul a primit îndatorirea de a ţine viţeaua pentru prăşilă, de a o supune la toate îngrijirile dorite şi a o întreţine cu nutreţ bun şi îmbelşugat; de a îngriji, ca la timpul său se obţină dela viţea prăşilă curată »Pinzgau« şi de a pune la dispoziţia Reuniunii primul viţel sănătos din prăşila viţelei. Ţin a aminti, că comitetul a cumpărat viţeaua dăruită dela un cultivător de vite cu renume din Şura-mare cu preţul moderat de 146 cor.; are vârstă de 8 luni şi se numeşte »Rândunica.« *»Invingătorul.«*

FRANZ JOSEF Apa purgativ

Medicament neîntrecut la diabet.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor-proprietar George Nichin.

Central Anunţ. Library

În cancelaria subscrierului numai decât află aplicare

Un candidat de avocat

pe lângă condiţii favorabile.

Pui (Puj) la 15 Mai st. n. 1907.

Dr. Toma Jenciu,
avocat.

Nou

atelier de modă pentru pălării de dame!

Am onoare a aduce la cunoştinţa P. T. public, că *am deschis*

atelier de modă pentru pălării de dame

în Arad, strada Deák Ferencz Nr. 2 (casa lui Sebesy), care va corespunde timpului şi gustului modern şi tuturor pretenziunilor de azi.

În magazinul atelierului meu, se păstrează în permanent cele mai frumoase modele eşite dela firmele cele mai distinse. — Asortiment mare de pălării de doliu. — Străformări şi alte lucruri aparţinătoare acestei specialităţi, se execută punctual şi cu preţuri moderate.

Comandele din provincia le execut cu cea mai mare promptitudine.

Se roagă de părtinire:

AMTMANN ANNA

ARAD, strada Deák Ferencz Nr. 2.

Cancelaria arhitectului

I. Niga

se află

în strada Wesselényi nr. 53.

Telefon 275.

Deschiderea

berăriei „Crucea Mică“

Aduc la cunoştinţa onor. public, că în hotelul »Crucea-Albă« în partea dinspre str. Deák Ferenc, am deschis un nou loc de berărie, cu intrare imediată din stradă.

Unde vind

berea de Curte

a »Primei berării maghiare pe acţii din Kőbánya«, paharul cu 16 fil., halba cu 24 fil., totdeauna proaspătă.

Pentru a se transporta la case, am introdus halbe familiare de 2, 4 şi 6 litre, cari se trimit acasă la comandă fără o taxă specială.

Pentru ceace solicit părtinirea on. public.

Cu stimă: **Brann Gusztáv,**
hotelier.

Jfj. Szöke Ferencz

întreprindere de țiglarie și placă.

Szeged, Petöfi Sándor-sugár-ut 83.

Aduc cu onoare la cunoştinţa on. public şi a proprietarilor de casă, că în Petöfi Sándor-sugár-ut nr 38, am deschis

CANCELARIE:

de întreprindere de țiglarie.

Toate lucrările de bransa aceasta: acoperirea caselor noi, reparaţii cu alt material, reparaţiile acoperişelor stricate, le executăm punctual.

Cea mai mare întreprindere de felul acesta pe Alföld!

Planuri, oferte şi modele, la dorinţă se trimit gratuit.

Cu stimă!

Jfj. Szöke Ferencz, întreprindere.

Telefon 615.

Telefon 615.

Fabrica lui

Luca K. Alexievits,

pregătitor de haine preoteşti

UJVIDÉK

Recomandă atelierul său asortat cu tot felul de recvizite şi haine preoteşti de îmbrăcat în vremea slujbei în biserică.

Pregăteşte tot felul de icoane sfinte legate foarte frumos cu aur şi mătăsoasă. Pregăteşte steaguri, prapore, şi altele. Icoana mormântului lui Christos îl face foarte frumos.

La cerere trimite catalog şi preţ-curant gratuit.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARĂ.

1906. 29 April		ACTIV		1907. 21 Aprilie 28 Aprilie	
104469951	{ 73962451 Reserva metalică Aur . . . 80546962 } { 30507500 „ Trate Aur . . . 33595000 } Argint și diverse monete . . . . . Portofoliu Român și Străin . . . . . *) Impr. contra ef. publice . . . . . 10518100 } „ „ „ „ in cont curent 19193203 } Fonduri publice . . . . . Efectele fondului de rezervă . . . . . „ „ „ amortisarea imob. și material Imobili . . . . . Mobilier și Mașini de Imprimerie . . . . . Cheltueli de Administrațiune . . . . . Depozite libere . . . . . „ „ & provizoriu . . . . . Compturi curniți . . . . . Compturi de valori	114200032	114141962		
1783808		1439745	1469420		
51232393		68157909	79429100		
24397801		29779101	29711303		
11999876		11999924	11999924		
14908055		15931570	15931570		
2910292		3265121	3265121		
5770058		5872645	5873362		
602438		639482	639581		
620832		641409	645429		
82423752		101863317	102395067		
—		70000	70000		
17660491		26218422	14891736		
21106871		21162756	22662322		
339886618	401241433	403125897			
12000000	12000000	12000000			
21266042	22726229	22826193			
3158004	3373692	3373692			
220144000	260145240	261329500			
—	—	—			
894820	1062955	1131445			
82423752	101863317	102395067			
—	70000	70000			
—	—	—			
339886618	401241433	403125897			

Scomptul / *) Dobânda 5 %

Legătoare de ciorapi ARAD

Andrássy-tér nr. 20.
(Palatul Fischer Eliz).

Stă la dispoziția p. t. publicului.

Aruncă în foc gulerile și mangetile

intrebuintate și cumpără numai cele făcute

din **celuloid**, ce în privința calității și a eruzării sunt indispensabile pentru fiecare domn. În toată vremea mare asortiment de modele de rămașițe din celuloid albe și colorate, — și cataloage trimit gratuit. — Cu stimă:

Lauritz Ferencz

pregătitor de gulere și mangete din celuloid

Timișoara-Jozefin, strada Csillag nrul 17.

Am fost bețiv în toată viața până ce n'am folosit medicamentul contra beuturii alui Frankl Azi mă în torc cu scârbă dela ori ce beatură spirtoasă. K. M. casa p. Acest medicament n'are nici gust, nici miros. Se poate pune în ori și ce beatură spirtoasă. Sănătății nu-i stricacios. Un flacon întreg 5 coroane. Acest medicament nu se poate procura și nu se poate căpăta nicăiri, decât în farmecia lui

FRANKL ANTAL
(Szeged, Felsőváros nr. 20)

Constantin Georgevici

croitor de haine preoțești

VERSEC, strada Gödör nr. 22.

Recomandă în atențiunea binevoitoare a clerului pregătirea a lor

totfelul de haine preoțești pe lângă prețuri favorabile și serviciu prompt.

La comande se cere trimiterea unei odăjdii întrebuintate.

„Laboratoire Cosmetique Matild“

Contra catharelor cele mai învechite a le **ofticeii**, mai folositor e decât ori și ce altele **sirupul de brad Castillio**.

47 Klgr. cântărea dl Dr. Gera Attila din Voloșanka, care din tuberculoză s'a vindecat prin sirupul de brad Castillio și de sirupul Hypophosphat

s'a îngrășat de 120 Klgr.

Alină tusa, încetează asudările de peste noapte, patentează apetitul bolnavului, încetează scui-parea de sânge. Prețul unei sticle 2 cor. 40 fl. In casuri de tot grave și pilulele „Guajacolin“ o cutie 4 cor.

Pentru anemici, femei în galbina re, pe cari ti doare foarte mult mijlocul spatelor, căror le slăbesc puterile la un lucru bagatel, pe cari consecvent ti doare ca-

pul slabilor, cari doresc să se îngrășe și în-tărească, cel mai bun medicament e „**SYR HYPOPHOSPH. Co KUN**“, recomandat de mai mulți medici. O sticlă 2 cor. 40 fl. Epistole de recanoștință în schimbul timbrilor de trimetere pot da ori și cui.

Iată câteva:
On. Dni Kun István, farmacist în Hajduszovát. Vă rog a-mi mai trimite o sticlă sirup de brad. Cu efectul celei lalte sunt deplin mulțumit. Cu stimă Nicolau Bogdan, paroch, Miclău-Lazur, u p. Drág-Cséke.

On. Die! Lucrurilor publicate în ziar nu le-am dat crezământ până acum, dar de când am comandat dela Dna **sirupul Hypophosphat**, recunosc că și în cenusă se găsește mărgăritar. Ori și cui pot recomanda cu conștiința liniștită medicamentele D-voastre. — Dzeu să te trăiască, ca să poți lucra pentru binele omenimei etc. Alexandru Gera, preot gr.-or., conducătorul domeniului episc., Beiuș.

Fără mercuriu și plumb! Nesticacios!

Doamnelor!

Dacă doriți o față curată, frumoasă și rumea să-ții delături pistrui, petele de ficat, so întrebuintezi

CREMA-ALIFIA-**MATILD** 1 coroană.
SAPUNUL **MATILD** 1 cor. 60 f.
PUDRA **MATILD** 80 fileri.
1 coroană.

Dacă nu folosește, prețul se retrimite!

Nu mai mor porcii!

Pravul de porci (scutit prin lege și sprijinit de stat) este o invenție epocală pentru economii. Cine o întrebuintează după îndrumările prescise: porcul scapă și de boala cea mai primejdioasă și că cele scrisă nu formează reclamă, mă îndătoresc se dau prețul pentru fiecare porc mort, dacă întrebuintând acest prav, porcul totuși o murit. — O cutie 2 coroane.

Se capătă la farmacistul **KUN ISTVÁN**

laboratoriu de medicamente cosmetice „Laboratoire cosmetique MATILDE“ (intemeiat după modelul celui din Paris la 1895 în Budapesta)

HAJDUSZOVÁT 3a (lângă Debreczen).

Correspondență din România se receive în limba franceză sau germană.

Liferantul de lumini de ceară a diecezei catolice din com. Bihor și Silágy.

INTEMEIAT LA 1835.

Frölich Jozsef

pregătitor de lumini de ceară

NAGYVÁRAD.

Recomandăm în binevoitoarea a onor. public, fabricațiile sale de lumini de ceară, lumini de ceară de I-a calitate bucata 4-80 Cor. II-a calitate 4 Cor. III-a calitate 3 Cor. — Tot felul de lumini mai mici, albe, galbene sau colorate. — Lumini de ceară pentru cununie, albe și frumos aurite părechea dela 5 Cor. până la 100 Cor. — Cea mai fină tămăie din Egipt, prima 2-40 Cor. secunda 1-80 Cor. terția 1 Cor. — Cel mai fin oleu destilat de flori în cano de tinichea indeosebi pentru biserici. Klgr. 96 fil. — Recomand luminile mele pentru altar, pregătite din steariu curat, ce nu picură și nu curg. Și cea mai bagatelă comandă o esecut prompt, pachetare nu se cmpută și dela 5 Klgr. în sus expediția e francată.

Adjustat cu mașini cu putere electrică.

Adjustat cu mașini cu putere electrică.

Miere și ciară galbină cumpăr pe lângă prețurile cele mai mari.

Distruge cu totul fără durere bătăturile și negcii preparatul așa numit

SALICYL

TYUKSZEMIRTÓ

alui VASVÁRY.

Bătăturile cele mai vechi și mai îndărătnice le face să dispară în 4-5 zile.

Prețul unei sticle 70 fileri.

Se capătă numai în farmacia lui

Vasváry Elemér în Hódmező-Vásárhely.

Când se comandă, Vă rugăm să vă provocați la „Tribuna“.

Impedecă în timpul cel mai scurt căderea părului; după câteva fricțiuni pe pelea capului dispare de tot mătreața prin

Elixirul de păr

alui VASVÁRY.

Are parfum plăcut! Răcorește pelea capului.

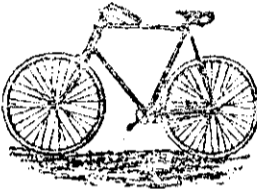
Prețul unei sticle cor. 1-50.

NEMECSEK VINCZE Szeged

Valéria-tér (pala-tul dr Gold-schmiedt)

Au **biciclele** cele mai bine sosit fabricate.

Mă rog a-mi visita depositul, este izvorul cel mai bun de cumpărat în părțile constitutive și **gumi**, email luciu și nielatură cu preț moderat, **mașini de cusut SNER** și mașini pentru măiestri. În atelierul meu mechanic fac tot felul de articli de bransa aceasta și anume: **puști**, mașini grăitoare, mașini de brodat, ustensilii artistice pentru ingineri și medici, lucruri de arthopedie și de tehnica electrică, telegrafuri de casă și orice fel de transformări.

Se pot cere și solviri în rate.

Dulapuri de gheață

pentru

restauratori, măce-lari și particulari

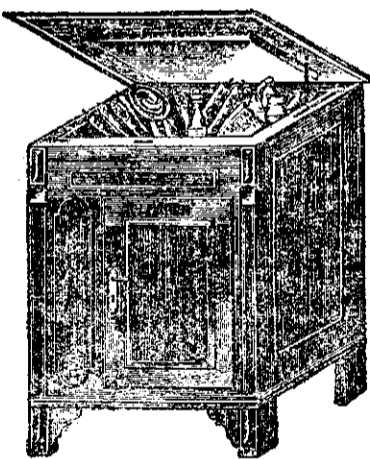
cu o întocmire practică și în ediție de gust, se poate procura cu prețuri moderate.

Cataloguri gratuit.

Fabrica de dulapuri de gheață a lui

WIESEL ADOLF

Budapest, VI., Váci-körút 47.

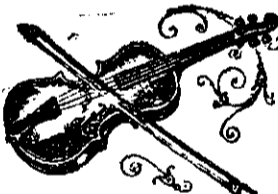

Cel mai bogat magazin pe câmpie pentru instrumente muzicale e a lui

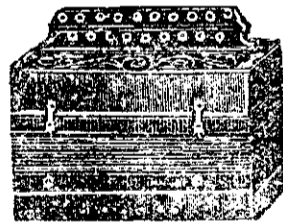
BRAUN IÁNOS

pregătitor de instrumente muzicale

SZEGED, Strada Kárász nr. 7.

Unde se pot căpăta pe lângă prețurile cele mai moderate cele mai bune **violine**, **celo**, **gurdune**, **braci** (violina secund) și **strunc** și mai departe **clarinete**, **harmo-nice**.

Reparări se efeptuesc artistic și în modul cel mai grabnic posibil.

Trimitem gratuit cataloage ilustrate în limba maghiară și germană.

In atențiunea celor cari zidesc!

Aduc la cunoștința celor interesați, că în ferma mea de zidit din **Radnai-ut 22** (telefon 393) și în cancelaria mea de arhitectură (telefon și pentru comitat 264) se pot procura și căpăta

TIGLE (cărămizi)

calitatea cea mai bună a se în cuptorul meu de curând zidit, tot așa **treiste** pentru tované în ori ce calitate. Primesc zidiri de ori ce soi, — planuri și esecutarea lor pe lângă prețurile cele mai moderate. Schițe fac gratuit.

Cu stimă;

Probszt Mihály

zidar și fabricant de țigle. Arad, Str. Ferdinand Nr. 1-a.

Cimbale

cu aparat intern de oțel, cu ton fermecător de frumos, cu adjustament plăcut liferează pe lângă rate și cu bani gata

fabrica de instrumente muzicale

VARGA ARPAD

MAKÓ

(Lădița de postă nr. 31)

Preț curent mare și ilustrat se trimite gratis și franco.

*Se recomandă
a executa următoarele:*

OPURI și BROȘURI		FOI PERIODICE
INVITĂRI BILETE DE LOGODNĂ <small>după dorință și în culori</small> BILANȚURI ANUNȚURI FUNEBRALE	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> ● Tot felul de lucrări tipografice ● </div> <i>atingătoare de această branșă</i>	PROGRAME BILETE DE CUNUNIE <small>după dorință și în culori</small> ADRESE BILETE DE ÎNTRARE
<div style="border: 2px solid black; padding: 10px; display: inline-block; font-size: 2em; font-weight: bold; letter-spacing: 0.5em;"> „TRIBUNA” ARAD </div> <i>Str. Deák Ferencz nr. 20</i>		
PREȚ-CURENTURI <small>de scrie în mână</small> NOTE STATUTE • LIBELE CIRCULARE	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> ● Diferite tipărituri pentru bănci ● </div>	CĂRȚI DE VISITĂ <small>diferite formate</small> MENU PLICURI CU FIRMA OBLIGAȚIUNI
<i>Comandele primite să efectueze prompt și conștiincios.</i>		
CĂRȚI în COMISIUNI	<i>Prețuri moderate!</i>	EDITURĂ PROPRIE

Eu am fost urâtă!

O fată română de tot frumoasă povestește, care altcum avea o înfășurare plăcută, numai pielea feței îi era necurată, plină de spuzături, bureți, pete de ficat, buburuze, cea ce era așa de respingător, încât se simțea nefericită.

A făcut probe cu tot felul de teacuri de înfrumșetare; e drept, că petele, bureții deveniră întrucâtva mai palizi, dar n'au trecut de tot și pe lângă acea a și plătit amarnic probele aceste, pentru că fața îi devenise gălburie, începuseră a o dorea dinții și capul, urechile îi sunau și i s'au ivit alte multe năcazuri. Se înțelege de sine, că a încetat cu probele, dar atunci i s'au ivit de nou trate necurățeniile feței, încât ea a fost acolo unde a început.

Era aproape să dispareze. Însă ce vrea bunul Dumnezeu, în cale se întâlnește cu o fată de tot frumoasă, care îi grăi; și a recunoscut-o, că e prietina veche de a ei, pe care n'a văzut-o, de trei ani, dar pentru că ea n'a cunoscut-o, pentru că atunci era cu mult mai urâtă decât ea.

Cași cum i-ar fi căzut o peatră de pe inimă. Deloc începu a o întreba, că prin ce a devenit atât de frumoasă ca roza la față.

Prietena i-a răspuns: „Draga mea, am încercat de toate, dar pentru-aceia culoarea frumoasă a feței am să o mulțămesc numai CREMEI IBOLYKA (viorea) alui BALLA. Am văzut între anunțuri atât de des crema aceasta deosebit de odorată, fără unsoare și pe deplin fără stricăciune, încât am încercat, dar mi-am propus, că dacă acesta nu-mi va folosi, nu voi mai încerca nimica. Și eată, ce efect! Și tu vei fi așa, dacă o vei folosi-o timp mai îndelungat“.

Și-a și comandat deloc 4 borcane de Cremă viorea veritabilă a lui Balla, 2 sticle de apă viorea veritab. și 2 buc. de săpun viorea alui Balla.

Deja după câteva zile a observat o îmbunătățire, petele uricioase deveniră mai palide, se răriră, și după o folosință de mai multe săptămâni au dispărut; devenisă atât de frumoasă, încât acum o poate spune cu drept: „Eu am fost urâtă!“ Ea de atunci recomandă cu toată căldura crema aceasta prietinelor dânsiei, dacă ceva necurățenie li urăște fața și dacă vor, să aibă culoare vie de tot frumoasă și să o păstreze pentru tot de-a-una.

De folosit sunt: Crema veritabilă Viorea alui Balla, apă de spălat Viorea alui Balla, pudra de dame Viorea alui Balla, prețul fiecareia este câte 1 coroană. Prețul săpunului Viorea a lui Balla e 60 fil. De vândut împreună cu avizul de folosință exclusiv numai în farmacia lui Balla Sándor în H-M-Vásárhely, Kossuth-tér 3 și nicăiri într'alt loc

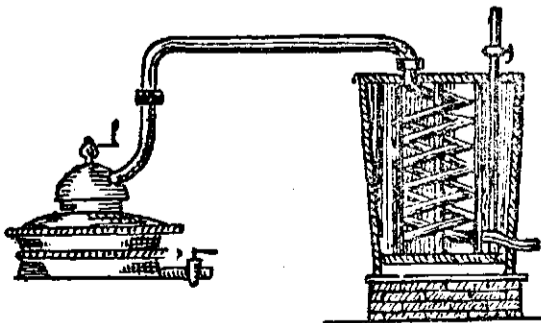
Fă băgăm seamă la numele „Viorea“ (ibolyka) care este scutit de lege.

Pe lângă trimiterea anticipativă a sumei de 3 cor. 60 fil. se trimite franco 1 borcan de Cremă, 1 sticlă mare de apă de spălat, 1 bucată de săpun.

Recomand tuturor fierbătorilor de rachiu și de spirt
căldările

mele cele mai nouă și de construcția cea mai nouă, brevetate, făcute după sistem propriu.

Prețuri solide și fixe.

Afară de căldările de fier rachiu pregătesc în atelierul meu injectoare practice, de sistem propriu, contra peronosperii. Țin totdeauna în magazinul meu cantitate mai mare de injectoare, ca să pot satisface momentan comanda mai mari. Afară de aceea am în magazin tot felul de vase de casă de aramă, pregătite de mine, cu prețul cel mai culant. Trimet franco prețuri curente ilustritate.

MILAN T. IOVANOVICI, căldărar
UJVIDEK, strada Lázár nr. 14.

Unica farbă orientală de păr

nesticăcioasă în culoare
blondă, neagră și brunetă.

Unica alifie de farbă pentru păr nesticăcioasă, ne întrecută, pregătită din substanțe naturale de plante, care dă părului o culoare naturală și nimeni nu poate presupune, că părul e fărbuit. Mii și mii de succese dovedite. — Alifie de un efect admirabil de Arabic. Folosința-i este ușoară.

O sticlă pentru bărbați 6 cor.
O „ „ „ dame 10 „

Se află în orice culoare după plac. La fiecare sticlă se alătură un avis de folosință. Părul astfel colorat se poate spăla și cu leșie fără să-și peardă culoarea.

POTESTAS.

Ecstras de urzică. Garantat pe cale legală Nr. 15688. Faceți încercare numai cu o sticlă și vă veți convinge că are un efect neîntrecut, nu vor mai fi slăbiciuni de forță visilă, răceală, gută, reumă ș. a. alină imediat ori ce durere. — Prețul unei sticle 2.40 cor., 3 sticle porto franco 7.20 cor.

La comanda să ve provocați la ziarul „Tribuna“.

Deposit general:

Drogheria „Rákóczi“
Budapest, VIII., József-körut 32. Tr

Am onorul a aduce la cunoștința mult onoratului public că am deschis în *Lugoj, strada Bonnaz* (Palatul com. bis. ev. ref.)

prăvălie

cu obiecte de aur și argint, de juvaericele și
ceasornice.

O praxă de 35 ani în orașele cele mai mari din țară și străinătate mă pune în plăcuta poziție de a putea satisface și cele mai mari protezluni.

Nizuința mea principală va fi totdeauna îndreptată într'acolo, ca prin înțelare

de mărfuri numai de prima clasă

prin lucrare precisă și bună, pe lângă prețuri moderate

să-mi câștig și asigurăz încrederea onorațiilor mei mușterii.

Voiu pune deosebit pond pe fabricarea de juvaericele, precum și pe

reparatura conștientioasă perfectă a ciasornicelor

conducând însumi toate lucrările și ori ce reparatură, fie cât de mică, va fi executată cu cea mai mare punctualitate și conștientiozitate. Vă rog să vă convingeți prin o comandă de probă despre calitatea bună a articolelor mei precum și despre lucrarea conștientioasă și precisă a reparaturilor ce mi-se vor încredința.

Recomandându-mă bunăvoinței mult onor. public,

semnez cu deosebită stimă:

Eduard Neumann,
ciasornicar și juvelier.